

Ref.nr.:

Saksnr:

Dato: 28. mai 2010

Verneplan for hekkende sjøfugl i Møre og Romsdal

1 VERNEFORSLAG

Miljøverndepartementet (MD) legger med dette fram forslag til verneplan for hekkende sjøfugl i Møre og Romsdal.

Verneforslaget omfatter:

1. Grip naturreservat, 0,801 km² i Kristiansund kommune
2. Vegsundholmane – Veibustholmen naturreservat, 0,355 km² i Ålesund og Sula kommuner
3. Eggholmane – Lisjeholmen naturreservat, 3,274 km² i Sande kommune
4. Riste naturreservat, 1,568 km² i Sande kommune
5. Nupafjellet naturreservat, 1,141 km² i Sande kommune
6. Svinøya naturreservat, 0,539 km² i Herøy kommune
7. Muleneset naturreservat, 0,447 km² i Herøy kommune
8. Sandøya - Vattøya naturreservat, 2,007 km² i Ulstein kommune
9. Eggholmen naturreservat, 0,172 km² i Ulstein kommune
10. Flørauden naturreservat, 0,234 km² i Ulstein kommune
11. Vindfarholmen naturreservat, 0,052 km² i Volda kommune
12. Erkna naturreservat, 1,007 km² i Giske kommune
13. Langholmen naturreservat, 0,717 km² i Giske kommune
14. Storholmen naturreservat, 0,406 km² i Giske kommune
15. Sætrealdalen naturreservat, 0,337 km² i Giske kommune
16. Gjøsundholmen naturreservat, 1,824 km² i Haram kommune
17. Måsehamrane naturreservat, 0,176 km² i Haram kommune
18. Haramsøya vestsida naturreservat, 0,901 km² i Haram kommune
19. Kjepina naturreservat, 0,064 km² i Haram kommune
20. Husfjellet naturreservat, 0,181 km² i Haram kommune
21. Svetlingane naturreservat, 0,119 km² i Haram kommune
22. Rødholmen naturreservat, 0,438 km² i Haram kommune
23. Feøya naturreservat, 0,404 km² i Vestnes kommune
24. Vistdalsholmen naturreservat, 0,127 km² i Nesset kommune
25. Prestholmen naturreservat, 0,084 km² i Nesset kommune
26. Tautra vest naturreservat, 1,603 km² i Midsund kommune
27. Sveltingen naturreservat, 0,150 km² i Sandøy kommune
28. Røssholmen – Skjela - Oterholmen naturreservat, 3,406 km² i Sandøy kommune
29. Saltstein - Kløvningen naturreservat, 12,082 km² i Aukra/Sandøy kommune
30. Orholmen - Grønningen naturreservat, 4,174 km² i Aukra kommune
31. Tromskjera - Mannskjera naturreservat, 2,712 km² i Averøy/Eide kommune

32. Orskjera naturreservat, 10,696 km² i Averøy/Eide kommune
33. Fugløya naturreservat, 0,261 km² i Kristiansund kommune
34. Bøfjordholmane naturreservat, 0,334 km² i Surnadal kommune
35. Eidsholmen naturreservat, 0,107 km² i Aure kommune
36. Skalmen naturreservat, 0,232 km² i Smøla kommune

Alle områdene foreslås vernet som naturreservat i medhold av naturmangfoldloven. Områdene utgjør et totalareal på ca. 53,1 km² hvorav ca. 6,1 km² er landareal og 47,0 km² er sjøareal. Av landarealet er ca. 1,7 km² statlig grunn.

2 HJEMMELSGRUNNLAG

Verneplanen omfatter områder som har særlig betydning for biologisk mangfold. Områdene med naturlig tilhørende plante- og dyreliv er viktige hekkelokaliteter for sjøfugl. Områdene er tilnærmet urørte, og flere inneholder truet, sjelden eller sårbar natur. Områdene foreslås vernet som naturreservater etter naturmangfoldloven § 37, jf. § 33 og 62.

De foreslåtte verneområdene skal bidra til å bevare målene i naturmangfoldloven § 33. De skal bl.a. bidra til sikre variasjonsbredden i naturtyper og landskap (§ 33 a), de skal sikre arter og genetisk mangfold (§ 33 b) og sikre truet natur og økologiske funksjonsområder for prioriterte arter (§ 33 c).

Overgangsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 77 kommer til anvendelse for de områdene der det skal utarbeides forvaltningsplan.

Vern av de foreslåtte områdene bidrar til å oppfylle nasjonale mål og internasjonale forpliktelser i St. meld. nr. 26 (2006-2007) *Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand* og St. meld. nr. 58 (1996-97) *Miljøvernpolitikk for en bærekraftig utvikling* og i verdens naturvernunion (IUCN) og Biomangfoldkonvensjonen (CBD), jf naturmangfoldloven § 46 1. ledd.

Verneområdene skal bidra til å oppfylle nasjonale mål som bl.a. *"Eit representativt utval av norsk natur skal vernast for kommande generasjonar"* og *"Halde oppe eller bygge opp att truga arter til livskraftige nivå"*. Vernet bidrar videre til å oppnå internasjonale mål om at over 15 % av det norske fastlandsarealet skal være vernet etter naturvernloven eller naturmangfoldloven.

3 VERNEVERDIER

Verneplanen omfatter 36 områder som er viktige hekkelokaliteter for sjøfugl. Med sjøfugl menes her fugl som er knyttet til det marine miljøet i alle livsfaser og gjennom hele året. Dette innbefatter terner, måkearter, enkelte ender, alkefugler, skarv og suler. Flere av artene står oppført på den norske rødlisten, herunder blant annet teist, lomvi, hettemåke, makrellterne, lunde og krykkje.

Mange av de foreslåtte verneområdene er viktige skjærgårdsområder, som er en sjelden og verneverdig naturtype i global sammenheng. Mange av områdene, særlig øy- og skjærgårdsområdene, har stor verdi som helhetlige økosystem der zoologiske, botaniske og

geologiske elementer både på land og i sjø sammen bidrar til områdenes egenart, økologiske betydning og verneverdi.

I tillegg til vern av biologisk mangfold vil vernet også bidra til å bevare sjøfuglbestander som opplevelses- og høstingsressurs for friluftsliv, turisme og jakt. Videre har sjøfuglbestandene betydelig verdi for forskning og overvåking som indikator på den økologiske tilstanden i kyst- og havmiljøet.

Det vises for øvrig til nærmere omtale av verneverdiene i de enkelte områdene i kap. 11.

4 ANDRE INTERESSER

Andre interesser i de aktuelle verneområdene er først og fremst knyttet til landbruk, fiske, taretråling, ferdsel, friluftsliv og jakt, Kystverkets aktiviteter, vindkraft, utbygging til ulike formål, kulturhistorie og andre verneverdier.

4.1 Landbruk

Det er lange tradisjoner for beite, slått og uttak av torv på flere av områdene. Disse tradisjonene er i ferd med å bli borte, og beiting foregår nå bare i enkelte av lokalitetene.

4.2 Fiske, havbruk og havbeite

Det er lange tradisjoner for fiske med enkel håndredskap og faststående redskap som teiner og garn i områdene. Det er laksenotretter i flere av områdene, men ingen av disse er i bruk i dag. Det er ikke kjent havbruk eller havbeitevirksomhet i områdene.

4.3 Taretråling

Det er taretrålingsinteresser innenfor mange av de foreslåtte verneområdene.

4.4 Ferdsel og friluftsliv

Mange av områdene er mye brukt som utfartsområde og enkelte områder er spesielt viktige friluftsområder for lokalbefolkningen. Noen benyttes i forbindelse med turisme. Andre områder er lite brukt enten på grunn av værhardhet eller avstand til bosetning. Det er ikke kjent noen motorisert ferdsel på land i områdene.

4.5 Jakt

Det foregår noe jakt på steinkobbe, havert og sjøfugl (bl.a. ender og ungfugl av storskarv) i områdene.

4.6 Kystverket

Det finns en rekke fyr, fyrlykter og farleder i områdene.

4.7 Vindkraft

To omsøkte konsesjoner for vindkraftanlegg (Havsul II og IV) som direkte berører to av områdene i verneplanen (henholdsvis Storholmen og Orskjera) ble avslått av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) i juni 2008. Avslaget for Havsul II ble påklaget til Olje- og energidepartementet (OED), som i vedtak 10.09.09 opprettholdt avslaget. NVE ga i juni 2008 konsesjon til Haram vindkraftverk, som delvis berører verneområdet

Haramsøya vestsida. Dette vedtaket ble også påklaget til OED, som i vedtak av 14.12.09 opprettholdt vedtaket om konsesjon.

4.8 Luftfart

Et av områdene ligger i nærheten av Vigra flyplass, og det foregår derfor lavtflygning i denne forbindelse. Det er ikke framkommet andre lavtflygningsbehov under høringen.

4.9 Annet

Eggsanking har tidligere vært vanlig i flere av områdene, men tradisjonen er i ferd med å bli borte. I to av områdene er det ønske om videreføring av tradisjonen med å sanke stormåkeegg. Det foreligger ingen kraftlinjer i konflikt med områdene. Enkelte av områdene har verdi for kulturhistorien langs kysten. Flere av områdene er hvile- og kasteplasser for kystsel.

Noen av områdene ligger innenfor områder som vurderes vernet under nasjonal marin verneplan. Dette gjelder området Grip som ligger innenfor kandidatområdet Griphølen og områdene Erkna og Langholmen som ligger innenfor kandidatområdet Giske til marin verneplan. Disse verneområdene vil således være nyttige bidrag til marin verneplan og bidra til at det ikke vernes større areal enn nødvendig totalt sett.

4.10 Planstatus

Planstatus i kommunenes arealplaner i dag varierer fra ingen plan for området til forskjellige kombinasjoner av landbruk, ferdsel-, fiske-, akvakultur-, natur- og friluftsområder. Det foreligger ingen kjente konflikter med kommune- og fylkesplaner.

5 TRUSLER MOT VERNEVERDIENE

Den største lokale trusselen mot verneverdiene i områdene er forstyrrelse av hekkende sjøfugl gjennom ferdsel på land i hekkeperioden. Når mennesker kommer nær hekkeplassen under rugingen vil voksne fugler forlate reiret. Egg og unger blir da svært sårbare og kan blant annet bli spist av rovdyr, fryse i hjel eller bli overopphetet. Mye forstyrrelse kan gjøre at hekkingen i hele eller deler av kolonien blir mislykket.

Andre trusler mot verneverdiene kan blant annet være fysiske inngrep og menneskelig aktivitet i områdene som følge av utbygging til bosetnings-, nærings- og fritidsformål. Endret bruk som medfører gjengroing kan også gjøre områder uegnet til hekking for sjøfugl. Aktiviteter som reduserer eller vanskeliggjør fødetilgangen for sjøfugl lokalt vil også være negativt for sjøfuglarter som er avhengig av føde i nærheten.

6 SAKSBEHANDLINGEN

6.1 Bakgrunn

Verneplan for hekkende sjøfugl i Møre og Romsdal er en oppfølging av St.meld. nr. 68 (1980-1981) *Vern av norsk natur*. Målet om å verne et representativt utvalg av norsk natur har senere vært framhevet gjennom flere stortingsmeldinger og behandlinger i Stortinget, senest i St. meld. nr. 26 (2006-2007) *Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand*.

6.2 Saksgang

I 1998 la Fylkesmannen i Møre og Romsdal fram en statusrapport for hekkende sjøfugl i fylket. Oppfølging av rapporten med utarbeidelse av verneplanforslag ble utsatt i påvente av Stortingets behandling av St.meld. nr 43 (1998-1999) *Vern og bruk av kystsona*.

Det ble i juli 2003 sendt formell melding om oppstart av verneplanarbeidet ved brev til berørte kommuner og andre offentlige institusjoner, lag og foreninger og grunneiere. Fylkesmannen gjennomførte lokale informasjonsmøter i mars-oktober 2004. Underveis i prosessen er 198 lokaliteter blitt vurdert. Forslag til vern av 38 lokaliteter ble sendt på samordnet lokal og sentral høring i januar 2006 med høringsfrist 15. mars 2006 for lokal høring og 1. april 2006 for sentral høring.

Møre og Romsdal fylke sendte sin tilråding om vern av 37 områder til Direktoratet for naturforvaltning (DN) 19. mai 2006. DN hadde møte med og var på befaring i Sande kommune 22. mai 2006, Aure kommune 28. juni 2006 og Hareid kommune 26. april 2007. Tafjord Kraftproduksjon AS og Havgul AS hadde videre møte med DN 18. april 2007. DN oversendte sin tilråding om vern av 37 områder til MD 21. mai 2007.

MD hadde møte med Sande kommune 4. oktober 2007, FMC BioPolymer; Taretrålfiskernes Forening og LO 27. november 2007, og Kristiansund kommune 25. februar 2010.

Saken ble sendt på foreleggelse til berørte departementer den 17. november 2008.

Miljøverndepartementet viser til at verneplanen er utredet i henhold til forvaltningslovens, naturvernlovens og plan- og bygningslovens bestemmelser. Gjennom høringen er ulike interesser bredt belyst og vurdert. Det er ikke avdekket konsekvenser som krever ytterligere utredninger av samfunnsinteresser så som næringsvirksomhet, i samsvar med Utredningsinstruksen pkt. 2.3.2. Avveiningen mellom bruk og vern har ført til endringer i vernebestemmelser og i avgrensning av de foreslåtte verneområdene. Således er verneforslaget tilpasset andre brukerinteresser i området.

6.3 Konsultasjon med Sametinget

En av kommunene; Surnadal kommune, er omfattet av konsultasjonsordningen med Sametinget. Ett verneområde for hekkende sjøfugl er foreslått opprettet i Surnadal kommune (Bøfjordholmane naturreservat), og kommunen er positiv til dette. Samtidig med at saken ble sendt på foreleggelse til departementene, ble saken oversendt Sametinget for vurdering av behovet for eventuell konsultasjon.

Sametinget har ikke ønsket konsultasjon om saken.

7 VIKTIGE ENDRINGER UNDER BEHANDLING AV VERNEPLANEN

I løpet av verneplanprosessen er det gjort justeringer både når det gjelder antall områder, avgrensning og restriksjonsnivå. Før høring ble vernegrensene endret for noen områder og en lokalitet tatt ut. Dette gjaldt Raudøya i Ørsta kommune, som allerede var vernet ved dyrelivsfredning. Lokaliteten Skalmen i Smøla ble lagt til etter at det foreslåtte Brattvær

naturreservat, hvor Skalmen utgjorde i overkant av 1 % av arealet, ble tatt ut av verneplan Smøla før vedtak av denne.

7.1 Lovgrunnlaget

Verneplanen ble forberedt i medhold av naturvernloven. Naturmangfoldloven trådte i kraft 1. juli 2009. Vedtaket etter denne verneplanen skjer derfor i medhold av naturmangfoldloven. Dette har ikke innvirkning på restriksjonsnivået eller andre forhold sammenliknet med det som har vært på høring og som er behandlet i verneplanprosessen.

7.2 Områder som foreslås tatt ut av verneplanen

Fylket og DN tilrår etter en total vurdering og hensyn til blant annet planlagt industrivirksomhet å ta ut lokaliteten Lomstjønna – Hareidsmyra i Hareid kommune av verneplanen. Etter en total vurdering av verneverdier og konfliktnivå, herunder planlagt industrivirksomhet i området, slutter MD seg til fylkets og DNs tilråding om å ta ut området av verneplanen. MD tilrår videre at verneforslaget for Inngripan avventer avklaring i forhold til taretråling gjennom arbeidet med marin verneplan. Dette området vernes derfor ikke nå.

7.3 Endring i verneform

Alle lokalitetene ble først foreslått vernet som naturreservat. Etter lokal og sentral høring tilrådte fylket av hensyn til ønsket om fri ferdsel at fire av områdene i stedet ble vernet som fuglelivsfredingsområde og åpnet for ferdsel i hekkesesongen. Ut fra verneverdiene fraråder DN en slik endring, men foreslår en mellomløsning hvor områdene vernes som naturreservat mens deler av områdene åpnes for ferdsel. MD slutter seg til DNs tilråding.

7.4 Endringer i avgrensning av områder

Etter lokal og sentral høring har DN foreslått å ta ut deler av områdene Nupafjellet (Sande kommune), Muleneset (Herøy kommune) og Haramsøya vestsida (Haram kommune) av hensyn til friluftslivs- og landbruksinteresser i kommunene. MD slutter seg til dette. Etter departementsforeleggning er grensene for området Haramsøya vestsida justert ytterligere av hensyn til Haram vindkraftverk. Det er i konsesjonen for vindkraftverket stilt krav om et miljøoppfølgingsprogram og varslet mulighet for pålegg om avbøtende tiltak om nødvendig av hensyn til miljø- og verneinteressene. Videre er grensene for området Fugløya noe justert mot en utfylling som er foretatt etter foreslått vern og berørte randsonen av det foreslåtte verneområdet. Se nærmere omtale av enkeltområdene i kap. 11.

7.5 Endringer i verneforskrifter

Fylket foreslo i oppstartsmeldingen ferdselsforbud også i sjø i hekkesesongen, men endret i den lokale høringen dette til ferdselsforbud bare på land i hekkesesongen. I oppstartsmeldingen ble det foreslått taretrålingsforbud i alle verneområdene. Dette ble i den lokale høringen endret til åpning for taretråling utenfor hekkesesongen i 14 av områdene.

DN har sluttet seg til disse endringene fra fylket med noen justeringer. DN forslår åpning for ferdsel i hekkesesongen på land i deler av de foreslåtte verneområdene Eggholmane-Lisjeholmen, Riste og Tautra vest av hensyn til friluftslivet. DN fraråder derimot fylkets forslag om åpning for taretråling utenom hekkesesongen i områdene Langholmen og Storholmen med begrunnelse at dette er viktige hekkeområder for bl.a. teist og toppskarv. DN foreslår at havbeite (utsetting og gjenfangst av stedegne marine organismer) uten

fôring, medisinerer eller installasjoner på sjøbunnen kan tillates i de områdene hvor dette er aktuelt. DN tilrår også at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til etablering av landfeste for fiskeredskap i forbindelse med yrkesfiske og unntak fra ferdselsforbudet for eventuell ferdsel på land til bruk av slike landfester. Videre tilrår DN at forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon for nødvendig motorferdsel i forbindelse med Kystverkets aktiviteter.

MD slutter seg til DN's tilråding med følgende justeringer:

Da fysisk forstyrrelse er den viktigste trussel mot sjøfuglhekkingen, foreslår MD å legge til i verneforskriftene at unødig forstyrrelse av dyrelivet er forbudt, og at hunder skal holdes i bånd. Da gjengroing er en økende trussel mot verneverdiene i mange av områdene, foreslår MD å legge til at rydding av vegetasjon på land kan tillates etter søknad. MD foreslår videre å tillate hogst av skog som er plantet før vernevedtaket (gjelder områdene Sætedalen og Husfjellet), og plukking av vanlige plantearter og tang til privat forbruk for alle områder unntatt planteplukking i områdene Måsehamrane og Haramsøya vestsida som har verneverdige fløraelementer. Tillatelse til sankning av måkeegg i de to foreslåtte verneområdene Flørauden og Feøya presiseres til maksimum ett egg per rede i eggleggingsperioden. Jakt på storskarv foreslås forbudt i det foreslåtte verneområdet Orskjera, som er eneste kjente hekkelokalitet for storskarv i fylket.

Både i lokal og sentral høring var det foreslått forbud mot motorisert ferdsel på land. I DN's tilråding var dette fjernet i forskriftene fordi man mente motorisert ferdsel på land uansett ikke var aktuelt i områdene. Da eventuell motorisert ferdsel på land vil kunne medføre stor forstyrrelse av fuglelivet i områdene, mener MD at det allikevel bør presiseres et eksplisitt forbud mot motorisert ferdsel på land for de områdene hvor dette vurderes og muligens kunne få relevans, det vil si for områdene Riste, Nupafjellet, Muleneset, Sandøya – Vattøya, Erkna, Sætedalen, Haramsøya vestsida, Husfjellet, Feøya og Tautra vest.

MD har videre lagt inn i forskriftene for de områder der det kan være relevant at beite, vedlikehold av gjerde for å regulere beite og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette, samt motorferdsel for uttransport av syke eller skadde bufe er tillatt. Det er også lagt inn at forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon for motorferdsel i forbindelse med drift, vedlikehold og eventuelle nyoppføringer av anlegg for Kystverket, oppsetting av gjerde for regulering av beite, fangst av mink, rydding av vegetasjon og hogst av skog som er plantet før vernevedtaket. For områder med fyr eller lykter, kan det videre gjøres unntak for nødvendig luftfart i forbindelse med drift, vedlikehold og eventuelle nyoppføringer av anlegg for Kystverket. Området Storholmen åpnes av hensyn til tarenæringen for taretråling utenom hekkesesongen.

Fylket og DN foreslår forbud mot lavtflygning i alle områdene unntatt for innflygning til Vigra flyplass i området Erkna. I et pågående samarbeid mellom Miljøvern- og Forsvarsdepartementet drøftes forholdet mellom verneområder og forsvarets nødvendige lavtflygning. Avveining mellom vernehensyn og forsvarets behov foretas på bakgrunn av faglige tilrådingar fra Norsk institutt for naturforskning (NINA). Ut i fra konklusjonene så langt, anbefaler Miljøverndepartementet at forsvarets nødvendige lavtflygning tillates der verneformålet ikke er knyttet til arter som har vist seg å være spesielt sårbare i forhold til lavtflygning. Av artene som inngår i denne verneplanen, er det lomvi og krykkje som er særlig sårbare for slik forstyrrelse i hekkeperioden. Områdene Storholmen og Prestholmen er viktige hekkeområder for disse artene. Det foreslås derfor at lavtflygningsforbud opprettholdes også for forsvaret i disse to områdene i perioden 15. april – 15. august. For

øvrig foreslås det at forsvarets nødvendige lavtflygning tillates gjennom unntak i verneforskriftene.

Alle forskriftene er endret av hensyn til tilpasning til naturmangfoldloven. Dette innebærer imidlertid ikke endring av restriksjonsnivået.

8 OPPHEVING OG ENDRING AV TIDLIGERE FREDNINGSVEDTAK

I forbindelse med utarbeidelsen av verneforslaget ble eksisterende fuglelivsfredninger for hekkende sjøfugl i fylket vurdert. Dette gjelder fuglelivsfredninger på 12 fyr og fire øvrige områder. For seks av områdene foreslås fuglelivsfredningen opphevet da gjenværende verneverdier anses tilfredsstillende ivaretatt gjennom naturmangfoldlovens aktsomhetsprinsipp (§ 6) og forvaltningsprinsipp (§ 6). For tre områder foreslås fuglelivsfredningen opphevet fordi vernet er bedre ivaretatt gjennom annet eksisterende områdevern. For sju av områdene foreslås eksisterende vern opphevet fordi det erstattes av bedre tilpasset vern gjennom dette verneforslaget.

Foreslås opphevet gjennom foreliggende kgl. res. og ikke erstattet av annet områdevern, men verneverdiene beskyttes av naturmangfoldlovens §§ 6 og 15:

Forskrift om fuglelivsfredning av Flåvær fyr (Herøy kommune), Ona fyr (Sandøy kommune), Bjørnsund fyr (Fræna kommune), Kvitholmen fyr (Eide kommune) og Stavenes fyr (Averøy kommune), opprettet ved kgl. res. av 24.05.1935, og forskrift om fuglelivsfredning av Aukraholmane, Flatholmen og Furholmen (Aukra kommune), opprettet ved kgl. res. av 12.02.1971.

Foreslås opphevet gjennom foreliggende kgl. res. fordi det dekkes bedre av annet eksisterende områdevern:

Forskrifter opprettet ved kgl. res. av 24.05.1935 om fuglelivsfredning av
Grasøyane fyr (Ulstein kommune) - inngår i Runde dyrelivsfredingsområde
Lepsøyrev fyr (Haram kommune) - inngår i Løvsøyrevet dyrelivsfredingsområde
Ulla fyr (Haram kommune) - inngår i Ulla dyrelivsfredingsområde

Foreslås opphevet gjennom foreliggende kgl. res. og erstattet av foreliggende verneforslag:

Forskrifter opprettet ved kgl. res. av 24.05.1935 om fuglelivsfredning av
Haugholmen fyr i Sande kommune (erstattes av Eggholmane-Lisjeholmen naturreservat)
Svinøy fyr i Herøy kommune (erstattes av Svinøya naturreservat)
Rødholmen fyr i Haram kommune (erstattes av Rødholmen naturreservat)
Skalmen fyr i Smøla kommune (erstattes av Skalmen naturreservat)

Videre foreslås fastsettelse av forskrift om endring av forskrift om Flø fuglefredningsområde med tilgrensende dyrelivsfredning, Ulstein kommune.

Endringene i forskriften, som ble opprettet ved kgl. res. av 27.05.1988, innebærer at de deler av dyrelivsfredingsområdet som nå dekkes av foreslåtte Sandøya - Vattøya naturreservat, Eggholmen naturreservat og Flørauden naturreservat, tas ut av forskriften gjennom endring av kartet for fredingsområdet.

Oppheving av disse vedtakene skjer gjennom foreliggende kgl. res., jf. vedlegg 3, 6, 8, 9, 10, 22 og 36 og 37.

9 FORVALTNING, ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Fylket mener det generelt ikke er stort behov for forvaltningsplaner for de foreslåtte verneområdene, men at det kan være nødvendig i områder med store friluftsinnteresser og områder med stor fare for gjengroing og behov for skjøtsel de nærmeste årene.

DN anbefaler at det spres informasjon raskt etter vernevedtaket for å opplyse om vernevedtaket og betydningen av ferdselsforbud. Rask skilting og merking fremheves også som viktig for å forebygge konflikter. For områder med sterke friluftsinnteresser mener DN det bør lages forvaltningsplaner. For eventuell etterbruk av Kystverkets installasjoner skal det utarbeides driftsavtaler mellom forvaltningsmyndigheten og Kystverket. DN viser til at kostnader til merking av grenser, oppsyn med mer skal dekkes innenfor de til enhver tid gjeldende budsjetttrammer. For noen av områdene kan det også være behov for skjøtselstiltak for å motvirke gjengroing som reduserer områdenes egnethet som hekkeplasser for sjøfugl.

MD viser til at det er utarbeidet ny modell for forvaltning av verneområder, jf. MDs budsjettproposisjon for 2010 (Prop. 1 S. (2009-2010)). Områdene i denne verneplanen vil i denne forbindelse falle inn under kategorien *små verneområder*. MD vil komme tilbake til implementeringen av modellen for denne type områder. Inntil så skjer anbefaler departementet at fylkesmannen har forvaltningsansvaret for verneområdene.

MD slutter seg for øvrig til DN's anbefalinger, men påpeker at også andre forhold enn friluftsinnteresser kan nødvendiggjøre forvaltningsplaner. Ikke minst gjelder dette ved behov for skjøtselstiltak. MD påpeker at det skal legges til rette for etterbruk av fyr som ikke er i strid med verneformålet, og at driftsavtale må inngås mellom forvaltningsmyndighet og eier av fyret, som i de fleste tilfeller vil være Kystverket.

Utgifter til vern og forvaltning av områdene blir dekket innenfor bevilgningen og tilsagnsfullmakten under kap. 1427 post 32. Den årlige budsjettmessige oppfølgingen av utarbeiding av forvaltningsplaner og etablering av oppsyn og skjøtsel vil være avhengig av den økonomiske utviklingen og budsjettsituasjonen.

10 GENERELLE MERKNADER TIL VERNEFORSLAGET

Det ble gjennomført samordnet lokal og sentral høring.

Verneplanforslaget ble sendt på lokal høring til berørte grunneiere og rettighetshavere og samtlige kystkommuner i Møre og Romsdal, Fiskeridirektoratet Region Møre og Romsdal, Kystverket 3. distrikt, Kommunenes sentralforbund, Norges grunneigar og sjøfiskarlag, Møre og Romsdal Fiskarlag, Taretrålfiskernes Forening, FMC BioPolymer, Norges Kyst og Fjordfiskarlag, Norges Fritids- og Småfiskerforbund, Norges Kystfiskarlag avd. Sunnmøre, FHL-Havbruk Region Midt-Norge, Møre og Romsdal Havbrukslag, Møre og Romsdal Skjellforum, Norges Jeger- og Fiskeriforbund, Naturvernforbundet i Møre og Romsdal, NOF avdeling Møre og Romsdal, Utmarkslaget i Møre og Romsdal, Møre og Romsdal Bondelag, Møre og Romsdal Bonde og Småbrukarlag, Forum for natur og friluftsliv i Møre og Romsdal, Nordmøre og Romsdal friluftsråd, Ålesund og omland

friluftsråd, Ålesund-Sunnmøre Turistforening, Molde og Romsdals Turistforening, Kristiansund og Nordmøre Turistforening, Møre og Romsdal Skogselskap, Møre og Romsdal 4H, Møre og Romsdal Idrettskrets, Møre og Romsdal Orienteringskrets, Sunnmøre Speidarkrets, Romsdal og Nordmøre krets av Norges Speiderforbund, Strømsholmen Sjøsportsenter AS, Ona – Husøy Vel, Kvamsøy Bygde- og Næringslag, Kvamsøyfiskarane, Ristes Vener, Haugsbygda Fiskarlag, Hallebygda Småbåtlag, Turgåarar på Nupafjellet, Nupafisk AS, Hallelia Grendalag, Ulstein Fiskarlag, Averøy Fiskarlag, Lesund og Aure Fiskarlag og Foldfjorden Fiskarlag.

Verneplanforslaget ble sendt på sentral høring til Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet, Statens landbruksforvaltning, Kommunenes sentralforbund, Forsvarsbygg, Fiskeridirektoratet, Kystdirektoratet, Oljedirektoratet, Sjøfartsdirektoratet, Statens Kartverk, Statens navnekonulent for Midt-Norge, Statens navnekonulent for Vestlandet, Riksantikvaren, Bergvesenet, Norges Geologiske Undersøkelser, AVINOR AS, Luftfartstilsynet, Vegdirektoratet, Norges vassdrags- og energidirektorat, Statkraft SF, Statnett SF, Statskog, Norges Bondelag, Norsk Sau- og Geitallslag, Norges Skogeierforbund, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norskog, Norges Fiskarlag, Fiskeri- og Havbruksnæringsens Landsforening, Taretrålfiskernes Forening, Algea AS, Norges Kystfiskarlag, Norges Råfisklag, Kgl. Norsk Båttforbund, Norges Luftsportsforbund, Norges Naturvernforbund, Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norsk Botanisk Forening, Norsk Orkidéforening, Norsk Ornitologisk Forening, Norsk Zoologisk Forening, WWF (Verdens Naturfond), Den Norske Turistforening, Friluftslivets fellesorganisasjon, Friluftsrådene Landsforbund, Norges Idrettsforbund, Norges Orienteringsforbund, Norges Handicapforbund, Norsk Surfeforbund, Prosessindustriens landsforbund, Reiselivsbedriftene landsforening, Natur og Ungdom, Norges Miljøvernforbund, Norsk Biologforening, SABIMA, SKOGFORSK, Norsk institutt for naturforskning, Universitetet i Oslo, Universitetets naturhistoriske museer og botanisk hage, Universitetet i Bergen, NTNU, Universitetet for miljø- og biovitenskap, Havforskningsinstituttet, Norges Fiskerihøgskole og NOAH.

I den sentrale høringen har 20 høringsparter merknader, mens følgende syv har levert høringsuttalelse uten merknad: Kommunal- og regionaldepartementet, Kommunenes sentralforbund, Oljedirektoratet, Norges skogeierforbund, Bergvesenet, NHO reiseliv og Naturhistorisk museum ved Universitetet i Oslo.

De berørte kommunene har ulikt syn på verneplanen.

Ålesund/Sula, Herøy, Volda, Haram, Vestnes, Nesset, Aukra, Averøy og Surnadal kommuner er positive eller ikke i mot vern av de foreslåtte områder i sine kommuner.

Kristiansund og Ulstein kommuner er negative til ett av de foreslåtte verneområder i sine respektive kommuner.

Giske, Midsund, Sande, Sandøy, Eide, Frei (nå slått sammen med Kristiansund kommune), Aure og Smøla kommuner er negative til det foreslåtte vern i deres kommuner, men noen av kommunene er åpne for et mindre strengt vern.

Fylket viser til at negative synspunkter på behovet for vern av hekkeområder for sjøfugl i fylket ofte er begrunnet med påstander om at sjøfugl (spesielt måker) ikke er truet. Kommuner med mye næringsvirksomhet rettet mot sjø er ofte negative selv om det ikke

nødvendigvis knyttes til konkrete problemstillinger. Kommunene regner med at vernet vil legge restriksjoner for framtidig bruk av områdene.

10.1 Om høring av verneplanen

Norsk Ornitologisk Forening og FMC BioPolymer mener det er uheldig at lokal og sentral høring blir gjennomført parallelt. Viktige lokale innspill ville vært klargjørende for sentrale høringsparter.

MD viser til at selv om lokal høring og sentral høring delvis har vært gjennomført parallelt, har det vært atskilte prosesser slik at alle parter har hatt mulighet til å uttale seg totalt tre ganger (til oppstartsmelding, lokal høring og sentral høring). MD viser videre til at fylket har orientert bredt om dette, og at prosessen har vært i tråd med fastsatte retningslinjer for saksbehandling etter naturvernloven (Rundskriv T-3/99).

10.2 Om samordning med andre verneplaner

Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet, FMC BioPolymer, Norsk Industri og Kjemisk Forbund mener verneplanen bør samordnes med andre viktige planer som verneplan for Smøla, marin verneplan og forvaltningsplan for tare i Møre og Romsdal.

MD er opptatt av at ulike planer som er under utarbeidelse og som berører sjøområdene i kystsonen, herunder verneplaner og ulike tematiske arealplaner, sees i sammenheng. I arbeidet med nasjonal marin verneplan er det vektlagt at totalt areal som underlegges vern som følge av planen ikke skal være større enn nødvendig ved at en drar nytte av areal som vernes eller beskyttes gjennom andre prosesser, herunder landtilknyttet vern som omfatter strandsonen. Tre av de foreslåtte områdene (Grip, Erkna og Langholmen) ligger innenfor kandidatområder til marin verneplan. Det er her vektlagt å se vernebehovene i sammenheng. Blant annet vil forbud mot taretråling av hensyn til sjøfugl i disse områdene også bidra til å dekke vernebehovet i det marine vernet. Avklaringer om taretråling for konkrete områder i denne verneplanen for sjøfugl vil videre bidra til helheten i forvaltningsplanen for tare som skal utarbeides for Møre og Romsdal. Verneplan for Smøla ble vedtatt 9. januar 2009. Departementet mener at de ulike planene samordnes i tilstrekkelig grad på sentralt nivå. For å opprettholde framdriften i verneplanarbeidet, bør denne verneplanen nå sluttføres.

10.3 Om oppheving av tidligere fredningsvedtak

Ona-Husøy Vel uttrykker bekymring for bestandene av sjøfugl ved Ona fyr om fredingen av Ona fyr oppheves og ber derfor om at fredingen videreføres.

Fylket mener sjøfuglbestandene ved Ona fyr ikke gir grunnlag for vern, men anbefaler i samråd med Sandøy kommune skilting med informasjon om viltlovens bestemmelser for å beskytte krykkje i steinbruddet ved fyret på Ona.

MD slutter seg til fylkets anbefaling om oppheving av fuglelivsfredingen på Ona fyr og viser til at naturmangfoldlovens aktsomhetsprinsipp (§ 6) og forvaltningsprinsipp (§ 6) og hensiktsmessig skilting skal videreføre nødvendig beskyttelse av verneverdiene.

10.4 Om forhold til vindkraftprosjekter

NVE viser til vindkraftprosjektene Havsul II og Havsul IV og overlapp med de foreslåtte verneområdene Orskjera og Storholmen. NVE mener verneprosessen og konsesjonsprosessen må samordnes.

DN viser i sin tilråding til at det er søkt om å etablere tre såkalte offshore vindkraftanlegg; Havsul I, Havsul II og Havsul IV langs kysten av Møre og Romsdal. DN viser til at

Havsul I er planlagt utenfor Harøya i Sandøy kommune. Planområdet på 49 km² grenser mot et annet planlagt vindkraftverk, Steinshamn.

Havsul II er planlagt utenfor Vigra, Løvsøya og Haramsøya i Giske og Haram kommuner. Anlegget kan bli verdens største offshore vindkraftanlegg. Planområdet er ca. 122 km² og berører Storholmen.

Havsul IV er planlagt på Orskjera nordvest for Averøya og omfatter Eide og Averøy kommuner. Planområdet omfatter det foreslåtte verneområdet Orskjera. Opptil 117 vindturbiner er planlagt plassert på området på totalt ca. 37 km².

DN har i sin høringsuttalelse til NVE ikke gått imot konsesjon for Havsul I, men av hensyn til blant annet fugleliv, landskap og friluftsliv frarådd at det gis konsesjon til Havsul II og IV. DN opplyser videre i sin tilråding til MD at Tafjord Kraftproduksjon AS og Havgul AS har søkt Giske kommune om tillatelse til oppsetting av en vindmålermast på Storholmen i forbindelse med Havsulprosjektene (se kap. 11.14). DN har imidlertid senere opplyst MD om at det under befaring i området kom fram at søkerne ikke lenger så behov for vindmålermast fordi det kan brukes vindmåler plassert på fyret i stedet.

NVE innvilget den 24. juni 2008 konsesjon til Havsul I, men avsto konsesjon til Havsul II og IV blant annet av hensyn til landskap og verneverdier for sjøfugl. Avslaget for Havsul II ble påklaget til OED, som i vedtak av 10.09.09 opprettholdt avslaget etter en samlet vurdering.

NVE innvilget videre den 24. juni 2008 konsesjon til Haram vindkraftverk på Haramsøya. Konsesjonen omfatter vindmøller og anleggsvei og overlapper noe med det foreslåtte verneområdet Haramsøya vestsida. Dette vedtaket ble også påklaget til OED, som i vedtak av 14.12.09 opprettholdt vedtaket om konsesjon.

MD viser til at eventuell konsesjon til Havsul IV ville vært uforenlig med vern av Orskjera og i mulig indirekte konflikt med vern av Tromskjera-Mannskjera. Avslaget på konsesjon er ikke påklaget. Den omsøkte konsesjon til Havsul II var blant annet i konflikt med vern av Storholmen, og ble avslått av NVE. Avslaget er opprettholdt av OED. Konsesjonen til Haram vindkraftverk ble påklaget blant annet av kommunen. OED har opprettholdt vedtaket om konsesjon.

Konsesjonsområdet for Haram vindkraftverk overlapper noe med det foreslåtte naturreservatet Haramsøya vestsida. Grensene for naturreservatet justeres derfor mot konsesjonsområdet for Haram vindkraftverk slik at overlapp unngås. I konsesjonen for vindkraftverket stilles krav om et miljøoppfølgingsprogram som skal utarbeides i samråd med miljømyndighetene. Programmet skal omfatte før- og etterundersøkelser knyttet til fugl, og myndighetene kan pålegge ytterligere undersøkelser og avbøtende tiltak om nødvendig. Miljøoppfølgingsprogrammet skal fange opp eventuelle negative virkninger av vindkraftanlegget på verneformålet i det tilgrensende naturreservatet.

10.5 Om verneplan og verneform

10.5.1 Om behovet for verneplanen

Ulstein og Surnadal kommuner, Nordmøre og Romsdal friluftsråd og Friluftsrådet for Ålesund og omland er positive til verneplanen generelt. Det pekes blant annet på at forslaget er viktig og et godt utgangspunkt for å oppfylle nasjonale miljømål og ivaretagelse av sjøfuglområder.

Norsk Ornitologisk Forening (NOF), Naturvernforbundet, NJFF Møre og Romsdal, Samarbeidsrådet for biologisk mangfold (SABIMA) og Norges Naturvernforbund mener verneplanen vil være viktig for å bevare norske sjøfuglarter og deres hekkeområder. Selv om NOF mener verneplanen har store mangler (se 10.5.2), støtter de behovet for vern av 36 av de 37 foreslåtte områdene.

Fiskeridirektoratet mener at verneområdene ikke behøver omfatte sjøareal.

Fylket viser til at vern av sjøareal er nødvendig av hensyn verneformålet og i tråd med andre verneområder for sjøfugl i Norge.

10.5.2 Kunnskapsgrunnlaget for verneplanen

NOF mener planforslaget har store mangler og må utvides med 23 fjordlokaliteter. NOF er også kritiske til datagrunnlaget for verneplanen.

Fylket viser til at hovedregistreringene er presentert i Fylkesmannens rapport fra 1998. Registreringene er utført med utgangspunkt i metoder som er vitenskaplig anerkjent. Både gamle og nye registreringer ble vurdert under utarbeidelse av høringsforslaget. Nye data som kom inn i løpet av verneplanprosessen er også tatt med. Fylket mener datagrunnlaget er godt nok og avspeiler de endringer som har skjedd i sjøfuglbestandene i fylket siden starten av 1970-tallet.

DN viser til at dataene som ligger til grunn for rapporten fra 1998 er supplert med registreringer i 2001 og 2002 og er enig med fylket i at datagrunnlaget er godt nok til å foreslå vern.

MD mener kunnskapsgrunnlaget om hekkende sjøfugl i Møre og Romsdal som er samlet gjennom en årrekke gir et godt nok grunnlag for verneplanen. Verneplanen har tatt utgangspunkt i fylkesmannens rapport fra 1998, samt supplerende registreringer i 2001 og 2002 i utvalgte områder med stor totalbestand eller viktige teist og/eller toppskarvlokalteter. Også senere sjøfuglregistreringer ligger til grunn for fylkets anbefalinger. Videre ble det for tre områder foretatt ytterligere telling i slutten av april 2008, og for ett område (Fugløya) foretok NOF avdeling Møre og Romsdal en ytterligere telling sommeren 2009.

10.5.3 Kartgrunnlaget

Fylket viser til at det etter oppstartsmelding i 2003 kom flere synspunkter på at kartmaterialet var for grovt og lite lesbart (målestokk 1:700 000). Dessuten ble ikke rettighetshaverne kontaktet, bare kommuner og organisasjoner. Fylket tok dette inn over seg, og den 14. januar 2004 ble kart i mindre målestokk (hovedsaklig 1:5000) sendt ut til

alle grunneiere med utgangspunkt i rasterkart fra økonomisk kartverk (1:5000). Det har vært påpekt fra fiskeri- og taretrålingsinteresser at kartene må bestå både av sjøkart og landkart. Fylket er enig i dette.

DN opplyser at av økonomiske og teknologiske grunner har det ikke vært mulig å få sammenstilt sjøkart og landkart.

MD er enig med fylket i at kartmaterialet ikke har vært godt nok. Det er derfor utarbeidet nye forbedrede kart. Der mulig er det tatt utgangspunkt i sjøkart som har blitt tilgjengelig i senere tid.

10.5.4 Om verneform

Nærings- og miljøutvalget i Møre og Romsdal fylke tilrår at verneplanforslaget i størst mulig grad blir utformet i tråd med synspunktene fra de ulike kommunene. En viser spesielt til kommuner som har store areal båndlagt for eksempel som naturreservat.

Sande kommune er imot verneforslaget, men dersom det allikevel blir vern må områdene få en mildere verneform enn naturreservat.

Nordmøre og Romsdal friluftsråd mener lik verneform som naturreservat på alle de aktuelle og til dels særs ulike områdene bør revurderes og at mildere vern som for eksempel landskapsvernområde gir bedre lokal tilpasning.

Friluftsrådet for Ålesund og omland mener at verneformen landskapsverneområde bør vurderes for noen av områdene.

Fylket tilrår etter høringen at fire av områdene vernes som fuglelivsfredningsområde i stedet for naturreservat og åpnes for fri ferdsel i hekkesesongen.

DN fraråder at verneform endres. DN viser til at ferdsel i hekketiden er den viktigste trusselen mot sjøfugl; at områdene også inneholder andre verneverdier enn sjøfugl; og at områdene bør fredes som naturreservat. Av hensyn til friluftslivet tilrår DN at det kan åpnes for begrenset ferdsel i deler av områdene i hekketiden.

MD slutter seg til DNs tilråding om at alle områdene bør vernes som naturreservat. MD viser til at forstyrrelse gjennom fri ferdsel på land i hekkeområdene i hekketiden (mai-juli) vil være i strid med verneformålet for områdene. Områdene har særlig betydning for biologisk mangfold og flere inneholder truet, sjelden eller sårbar natur. Videre er sentral verneverdi i områdene knyttet til helheten i økosystemene der zoologiske, botaniske og geologiske elementer både på land og i sjø sammen bidrar til områdenes egenart og økologiske betydning.

10.6 Forhold knyttet til verneforskriftene

10.6.1 Landbruk

Møre og Romsdal Bondelag mener at det under § 2 i verneforskriftene må tilføyes ”*Vernet skal fremme landbruksdrift som sikrer verneformålet. jf. at et levende landbruk gjerne opprettholder et produktivt landskap.*” Under § 4 vil de ha tilføyd ”*beitetilsyn med motorbåt, gjødsling, bruk av bufehund, brønnetablering, tilleggsfôring av utegangarsau,*

brenning av gras og lyng, motorisert beitepussing, punktsprøyting og oppattbygging av bygg/anlegg/kulturminne.” Bondelaget sier til slutt at det i § 5 må tilføyes ”Oppføring av nye bygninger til landbruksformål, næringsutvikling som ikke strir med verneføremålet, unntakslista er ikke uttømmende og tillate skogreisning etter ein skjøtselsplan.”

Statens landbruksforvaltning mener det er vanskelig å vurdere landbruksinteressene i de enkelte områdene ut fra områdebeskrivelsen og kartgrunnlaget.

Fylket opplyser at de gjennom hele verneprosessen har lagt opp til et generelt unntak for drift, vedlikehold og ferdsel knyttet til landbruksnæring. Fylket viser videre til at det for noen få lokaliteter har vært påpekt at grensene for verneområdet må endres av hensyn til dyrket mark og intensivt landbruk, og at fylket her har endret grensene. Der det har vært fremmet forslag om å endre grensene ut fra argumentasjon om at en ikke kan verne beitemark, har fylket derimot ikke vektlagt dette. Fylket viser til at så å si alt av det som er foreslått vernet en gang i tiden vært beitet av husdyr, og at noen av lokalitetene ennå beites. Fylket deler ikke grunneieres bekymring om at vern vil legge hindringer i veien for tradisjonelt beite og øke problemet med gjengroing. Fylket mener gjengroing av områdene er en stor utfordring uavhengig av vernestatus for områdene.

DN viser til at landbruksinteressene har blitt tatt hensyn til i verneprosessen og at vernegrensene er tilpasset landbruket. I områder med beiteinteresser er det åpnet for beiting. Der beiting er tradisjonell aktivitet, ønsker DN i utgangspunktet at de gamle kulturlandskapene vedlikeholdes gjennom husdyrbeite. Beiting kan være med på hindre gjengroing som kan redusere verneverdiene i enkelte områder. Det er derfor liten konflikt mellom oppretting av de foreslåtte verneområdene og bruk av områdene til husdyrbeite og ordinær ferdsel i forbindelse med slikt beite.

MD slutter seg til DN's vurderinger. Det er i stor grad tatt hensyn til landbruksinteressene i avgrensning av verneområdene og utforming av verneforskriftene. MD viser til at formålet med vernet ikke er å fremme ulike typer bruk, og at naturmangfoldloven heller ikke hjemler dette. Fremming av landbruksdrift kan derfor ikke være en del av verneformålet. MD understreker imidlertid at det er ønskelig av hensyn til verneverdiene at tradisjonelt beite videreføres. Det er derfor gjort ytterligere tilpasninger i verneforskriftene for å legge til rette for dette. Beite, tilsyn med beitedyr og vedlikehold av gjerde for å regulere beite, og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette, er nå tillatt i forskriftene der det er relevant. Nødvendig motorferdsel for transport av syke eller skadde beitedyr er også tillatt der det kan være aktuelt. Det er også lagt inn i verneforskriftene at det kan gis dispensasjon fra motorferdselsforbudet for motorferdsel i forbindelse med oppsetting og vedlikehold av gjerde for regulering av beite. MD gjør oppmerksom på at det ikke er foreslått ferdselsforbud på sjø, og at beitetilsyn og transport av beitedyr med videre således også kan utføres med motorbåt. Bruk av gjeterhund, skogplanting, oppføring av nye bygg, beitepuss og sprøyting, vil derimot være i strid med verneformålet for områdene.

10.6.2 Fiske, havbruk og havbeite

Averøy Fiskarlag synes det er flott at merknadene til oppstartsmeldingen ble tatt til følge. De foreslår at punktet i verneforskriftene om motorisert ferdsel i sjø blir endret slik at de kan drive fiske som før.

Møre og Romsdal Fiskarlag er tilfreds med at verneforskriftene ikke vil medføre restriksjoner på tradisjonelt fiske utover det som er regulert i egne lovverk. De stiller seg

derfor undrende til at ikke fiskebåter skal kunne bruke motor til fremkomst innen verneområdene. De mener at ferdselsforbudet i verneområdene på land må fjernes eller innskrenkes i tid.

Norges Fiskarlag er tilfreds med at verneforslaget ikke medfører nye restriksjoner for yrkesfiske, men krever at vernereglene også tar hensyn til framtidig fiskerivirksomhet. Videre ønskes et generelt unntak for ferdsel på land og i sjø og for etablering av landfester for yrkesfiske. De er også opptatt av taretråling og mulighet for fortsatt seljakt og friluftsliv.

Fiskeridirektoratet viser til motsetning i verneforskriftene i forhold til fiske og motorferdsel, jf. merknader fra Møre og Romsdal Fiskarlag. Fiskeridirektoratet ber videre om åpning for akvakultur, med særlig henvisning til havbeite, og at høsting av strandsnegl kan tillates.

Fylket har foretatt endringer slik at ferdsel på sjøen innen verneområdene, også motorisert ferdsel, og ferdsel på land for bruk av landfeste for fiske, skal være tillatt. Fylket mener hensynet til fiske nå er godt ivaretatt, og viser til at yrkesfiske i samsvar med saltvannsfiskekulturen er tillatt i verneområdene. Fylket frarår derimot at det gis en generell åpning for akvakultur, havbeite og høsting av strandsnegl, med henvisning til at dette vil medføre økt aktivitet i og nær sjøfuglkoloniene.

DN tilrår å tilføye et unntak i verneforskriftene om ”*utsetting og gjenfangst av stadeigne marine organismer i samband med havbeitenæring etter havbeitekravet*”. DN legger da til grunn at havbeite er definert som utsetting og gjenfangst av krepsdyr, bløtdyr, og pigghuder til næringsformål, og ikke omfatter eventuell føring, medisinerings eller etablering av tekniske innretninger i tilknytning til slik virksomhet.

DN anbefaler videre å legge inn unntak i verneforskriftene for ”*etablering av landfester for fiskereiskap*”, i tråd med nyere praksis i vernevedtak i kystområder.

MD slutter seg til DN's tilråding og viser til at fiske og etablering av landfester for tradisjonell fiskeredskap og bruk av disse, vil bli tillatt som før. MD foreslår ikke en generell åpning for akvakultur, men et unntak i verneforskriftene slik at havbeite med stedeigne organismer, og som ikke omfatter føring, medisinerings eller etablering av tekniske innretninger, tillates. Etter departementets vurdering vil dette iht. dagens kunnskapsgrunnlag ikke utgjøre noen vesentlig trussel mot verneverdiene. Oppdrett av marine organismer og eventuell føring, medisinerings eller etablering av tekniske innretninger i forbindelse med havbeite, anses imidlertid å være en trussel mot verneformålet i områdene blant annet ved å medføre vesentlig økt lokal aktivitet som kan forstyrre sjøfugl under hekkingen. Videre vil slik aktivitet medføre risiko for forurensing og endringer i de lokale økosystemene som ikke vil være forenlig med vern av uberørt natur som naturreservat, og som kan få innvirkning på blant annet sjøfuglens eksponering for skadelige kjemiske stoffer og deres næringstilgang og beiteatferd. Det kan også oppstå press for skadelige tiltak (felling m.v.) for å beskytte oppdrettsvirksomhet mot eventuelle skader fra sjøfugl som for eksempel kan oppstå ved beiting på oppdrettskjell. Høsting av strandsnegl foregår i dag ved plukking fra land og kan medføre vesentlig ferdsel og aktivitet som kan forstyrre hekkende sjøfugl. Høsting av strandsnegl foreslås ikke forbudt, men MD foreslår heller ikke unntak fra ferdselsforbudet på land i hekkesesongen for å tillate plukking av strandsnegl eller eventuelle liknende nye fangstaktiviteter fra land.

10.6.3 Taretråling

FMC BioPolymer mener kartgrunnlaget har vært for dårlig og ikke har gitt riktig bilde av faktisk restriksjonsnivå i sjøarealene. De mener restriksjonsnivået i verneforslaget er i strid med nasjonale politiske retningslinjer og mål om bruk og vern, jf. St.meld. nr. 43 (1998-99) om *Vern og bruk av kystsona*. De mener relevant ny kunnskap om effekter av taretråling på økosystemene ikke er tatt hensyn til. FMC BioPolymer mener det er helt andre faktorer enn taretråling som regulerer sjøfuglbestandene, og avviser at toppskarv og teist er avhengig av tareskog som næringskilde. De mener at et forbud mot taretråling i de syv områdene Grip, Erkna, Svetlingane, Røssholmen-Skjela-Oterholmen, Saltstein-Kløvningen, Orskjera og Remman (sistnevnte ikke foreslått vernet her, men vernet gjennom verneplan Smøla) vil medføre reduksjon i høstevolumet tilsvarende årlig drift for én av tolv taretrålere i landet. At noen av arealene ligger svært nær taremottaket på Steinshamn kan bety at dette blir lagt ned. FMC BioPolymer foreslår derfor vern bare i hekketiden.

Taretrålfiskernes forening mener at kartmaterialet er for dårlig og at grensene synes vilkårlig satt. De mener verneplanforslaget er negativt for økonomien i alginatnæringen. De viser til Stortingsmelding om vern og bruk i kystsona og følgende formulering: "*Vernet skal ikke være strengere enn det som er naudsynt for å sikre verneverdiane*". De mener at taretråling hvert femte år utenom hekketiden ikke vil være i strid med verneformålet og må tillates.

Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet, Norsk Industri og Kjemisk Forbund mener taretråling bør tillates i verneområdene utenom hekkeperioden.

Møre og Romsdal Fiskarlag mener at verneplanen må tilpasses til Fiskeridirektoratets reguleringer av taretråling.

Fylket viser til at de etter møte med FMC BioPolymer og Taretrålfiskernes forening 15. september 2005 og en avveining mellom verne- og taretrålingsinteressene har foreslått åpning for taretråling i 14 av de 37 foreslåtte verneområder, jf. omtalen av de enkelte områdene i kap. 11.

DN viser til at det i St. meld. nr. 43 (1998-99) *Vern og bruk i kystsona* legges betydelig vekt på at regulering av taretråling i verneområder skal sees i forhold til verneform og verneformål og eventuell forvaltningsplan for tare som omfatter området. Vern og bruk skal kombineres, men det kan legges restriksjoner på taretråling i verneområder i den grad dette er nødvendig av hensyn til verneverdiene. Forvaltningsplan for tang og tare i Møre og Romsdal er ikke utarbeidet enda. I tråd med stortingsmeldingen er det i verneplanforslaget tatt utgangspunkt i de viktigste områdene for skarv og teist i vurderingen av hvilke av områdene som foreslås stengt for taretråling. DN slutter seg til fylkets tilråding med unntak av for Langholmen og Storholmen i Giske kommune. Disse områdene er viktige hekkeområder for teist og toppskarv og DN fraråder derfor at de åpnes for taretråling. Langholmen ligger videre i et område som er foreslått som referanseområder for tare i marin verneplan (Giske), det vil si områder hvor bevaring av uberørt tareskog er sentralt verneformål under marin verneplan.

FMC BioPolymer hevder i brev til MD av 10.10.07 at deres innspill og nye saksopplysninger, herunder i Norsk naturinformasjons (NNI) rapport nr.144 og 148 om endringer i hekking av storskarv og teist i relasjon til høsting av stortare i Sogn og Fjordane, ikke er tatt hensyn til i DN's tilråding. De vedlegger en ny rapport fra NNI (nr.

164, 2007) om endringer i hekking av storskarv og teist i relasjon til høsting av stortare i Møre og Romsdal. Rapportene er utarbeidet på oppdrag av FMC BioPolymer og konkluderer med at det er lite sannsynlig at taretråling har virket negativt på sjøfuglbestandene i fylkene.

MD viser til at NNI-rapportene er vurdert. Sjøfuglbestandene påvirkes negativt av en rekke ulike faktorer. Datagrunnlaget over utvikling i sjøfuglbestandene, omfang av taretråling innen de konkrete fødeområder og påvirkningen fra andre trusler i de enkelte områdene er alt for grovmasket til å kunne påvise hvor mye hver enkelt trusselfaktor har påvirket sjøfuglbestandene. Stortingsmelding om *Vern og bruk i kystsona* trekker fram teist og toppskarv som sårbare for taretråling fordi tareskogen er matfatet for disse artene. NNI-rapportene gir ikke grunnlag for å endre disse konklusjonene. Senere forskning under Norsk Institutt for Naturforskning (NINA) Kystøkologiprogram (NINA Temahefte 31, 2005) har videre vist at taretråling fører til redusert fisketetthet lokalt og at skarv bruker økt tid til matsøk i taretrålte områder. Modellstudier fra taretrålte områder på Mørkysten (NIVA-rapport LNR 5150, 2006) konkluderer også med reduksjon av biologisk produksjon (både planter og dyr) lokalt i taretrålte områder over en tiårsperiode ved høsting hvert femte år.

MD viser til at tarenæringen registrerer høstet tare innenfor de enkelte taretrålingsfelt, men at disse feltene overlapper bare delvis med de foreslåtte verneområdene. Det er derfor vanskelig å sette eksakte tall på betydningen for tarenæringen. Møre og Romsdal fylke har anslått at verneplanen berører opptil 8 % av de høstbare tarearealene i fylket, men tallene er usikre, og ikke alt dette er foreslått stengt for taretråling utenom hekkesesongen. Næringen selv anslår at tare fra områdene Saltstein-Kløvningen, Orskjera og Inngripan totalt utgjør 30-40 mill. kr. per år i eksportverdi.

MD slutter seg på denne bakgrunn til DN's anbefalinger, med følgende justeringer: Området Storholmen åpnes for taretråling utenom hekkesesongen og verneforslaget for Inngripan avklares i forhold til taretråling gjennom arbeidet med marin verneplan. Inngripan vernes derfor ikke nå.

10.6.4 Ferdsel og friluftsliv

Nordmøre og Romsdal friluftsråd mener like verneforskrifter for alle områder, med liten lokal tilpasning, kan gi negative holdinger til vernet. Planen prøver å være tydelig på at vernet ikke er til hinder for jakt og fiske, men er utydelig på forholdet til ferdsel med båt innenfor vernegrensen.

Friluftsrådernes landsforbund viser til at friluftsliv sjelden er i konflikt med verneformålet og har merknader knyttet til et par av lokalitetene.

Fiskeridirektoratet mener ferdselsforbud på land i verneområdene sommerstid vil virke provoserende på kystbefolkningen. De påpeker at forslaget til verneforskrifter forbyr bruk av vannskuter og liknende uten at det settes en tidsavgrensning.

Skogselskapet Møre og Romsdal spør om ferdselsforbudet for holmer i indre fjordstrøk virkelig er nødvendig. For områder med mange holmer å gå i land på, mener de det har det liten konsekvens med ferdselsforbud sommerstid, mens det motsatte er tilfelle der det foreslås ferdselsforbud på den eneste holmen som er i fjorden (for eksempel Prestholmen

og Vistdalsholmen). Skogselskapet mener at disse holmene ikke har arter som er så truet og sårbare at slik regulering er påkrevd.

Fylket viser til at forholdet til ferdsel og friluftsliv er grundig gjennomgått i eget vedlegg til verneplanforslaget. Hovedtyngden av merknadene fra friluftinteressene fokuserer på at ferdselsforbudet vil begrense båtliv og bruken av holmer som friluftsområde. Fylket viser til at det er vanskelig å veie friluftslivsinteresser og verneinteresser langs kysten mot hverandre, og at det samlede presset på kystområdene stadig øker. Dette gjelder både nedbygging og annen bruk, ikke minst gjennom den store økningen i bruk av fritidsbåter de siste tiårene. Fylket viser til at dette er årsak til økt statlig satsing for å sikre friluftsområder for allmennheten og beskytte hekkeområder for sjøfugl. Områder som har vært brukt til friluftsliv gjennom lang tid kan nå ha større behov for vern i hekketiden enn tidligere. Terskelen for å forby ferdsel vil samtidig normalt være høyere dess mer etablert et område er som friluftsområde. Fylket mener føre-var-prinsippet må legges til grunn i vurderingene, særlig for sjøfuglarter som er i tilbakegang og for områder som også av andre grunner er særlig viktige, og at hensynet til vern derfor i noen tilfeller må gå foran friluftslivsinteressene.

Fylket viser til at de gjennom hele verneplanprosessen har lagt til grunn forslag om ferdselsforbud bare i perioden 1. mai – 31. juli. Det ble vurdert å foreslå ferdselsforbud fra 15. april, men dette ble forkastet ut fra to forhold; få tidlighekkende arter og hensyn til jakt på kystsel (se 10.6.5). I oppstartsmeldingen ble det foreslått å ha ferdselsforbud også i sjøen. Fylket trakk dette forslaget på grunn av stor motstand og at ferdsel på sjøen nær land ikke ble ansett som noen stor trussel for sjøfuglhekking i områdene. Ønske om generelt fritak for grunneieres rett til ferdsel har fylket derimot ikke imøtekommet, med henvisning til at eventuelt unntak i ferdselsforbudstiden er knyttet til type bruk og ikke til juridisk person. Fylket har gjort ytterligere tilpasninger til fordel for ferdsel og friluftsliv i 11 av de 37 områdene, se kap. 11.

DN har i avveieingen mellom friluftslivsinteressene og vern av sjøfugl vektlagt at sjøfugler er sårbare for ferdsel under hekkingen. DN mener det viktig å regulere ferdsel i alle vernelokalitetene, og har foreslått innstramminger i de fire lokalitetene hvor fylket foreslår fri ferdsel. Etter DNS vurdering er ferdselsrestriksjonene tilpasset slik at både friluftslivsinteressene og sjøfuglenes behov for vern ivaretas på en god måte. I tråd med fylkets anbefalinger foreslås ikke restriksjoner for ferdsel på sjøen, heller ikke for motorisert ferdsel.

MD viser til at det er åpnet opp for fri ferdsel på sjø. MD vektlegger at ferdsel på land i verneområdene i hekkeperioden er den viktigste trussel mot hekkesuksess for sjøfuglene og således generelt i strid med verneformålet. For noen områder er imidlertid ønsket om ferdsel i avgrensede områder, som bruk av viktig sti som passerer verneområdet, eller ferdsel på én av mange holmer, imøtekommet der det er vurdert å ikke utgjøre vesentlig økt trussel mot verneverdiene. MD slutter seg til DNS tilråding med følgende justeringer:

Da fysisk forstyrrelse er den viktigste trussel mot sjøfuglhekkingen, foreslår MD å legge til i verneforskriftene at unødig forstyrrelse av dyrelivet er forbudt, og at hunder skal holdes i bånd. MD foreslår videre å tillate plukking av vanlige plantearter og tang til privat forbruk for alle områder uten særskilte botaniske verneverdier, det vil si for 34 av områdene. MD viser videre til at ferdsel på sjø, fiske og dykking er tillatt i områdene, og mener hensyn til ferdsel og friluftsliv med dette er ivarett så langt mulig i forhold til verneverdiene. I de tilfeller hvor begrenset og kanalisert ferdsel tillates på land i hekketiden i verneområdene,

understreker MD at forvaltningsmyndigheten må sørge for tiltak som minimaliserer risiko for forstyrrelse av fuglelivet og som sikrer at presset på området ikke øker.

10.6.5 Jakt og fangst

NJFF Møre og Romsdal er imot jaktforbud i de sjøfuglreservatene som ligger innenfor henholdsvis Grimstadvatnet og Flø dyrelivsfredingsområde. De ber om at jakt på kystsel (havert) unntas fra forbudet mot ilandstigning da dette vil ha liten konsekvens for hekkende sjøfugl. De mener at verneforskriftene er alt for strenge på dette området og at dette ikke tjener kystfriluftslivet.

Fiskeridirektoratet påpeker at verneforskriftene er formulert slik at de ikke tillater seljakt fordi denne blir forvaltet etter saltvannsfiskeoven.

Fylket påpeker at dette er i strid med fylkets intensjon, og tilrår at en tar Fiskeridirektoratets merknad til følge ved å legge til i verneforskriftene under generelle unntak at fiske og fangst i tråd med gjeldende regelverk er tillatt. Fylket mener jakt/fangst ikke er viktige næringsinteresser i verneområdene, men har betydning for friluftsliv og rekreasjon. Sjøfugljakt i verneområdene er etter fylkets syn ikke i strid med verneformålet fordi jaktseasonen starter etter at hekkesesongen er fullført. Jakt/fangst på kystsel anses heller ikke å være i strid med verneformålet så lenge ferdselsforbudet på land i hekketiden overholdes. Fylket har derfor med ett unntak foreslått at jakt og fangst tillates etter gjeldende lovverk også innenfor vernegrensene. Hensyn til jakten på kystsel som varer frem til 1. mai er medvirkende årsak til at det ikke foreslås ferdselsforbud før 1. mai. Det har i verneplanprosessen kommet fram ønske om at ferdselsforbudet skulle avsluttes 15. juli av hensyn til de første 14 dagene av jakten på havert som normalt starter 15. juli. Fylket mener havertjakten i fylket er marginal og at ferdselsforbudet i perioden 15.-31. juli vil ha liten påvirkning på denne.

DN viser til at det er foreslått forbud mot jakt i tre av de foreslåtte verneområdene (Sandøya – Vattøya, Eggholmen og Flørauden) som nå ligger helt eller delvis innenfor Flø fuglefredingsområde med tilgrensende dyrelivsfredning i Ulstein kommune. I dyrelivsfredningsområdet er alle fugle- og pattedyrarter fredet. Også fuglereir, egg og unger er fredet mot jakt og fangst, skade og ødelegging av alle slag. Jakt på mink i samsvar med bestemmelsen i lov om viltet er tillatt. Selv om eksisterende vern for områdene Sandøya – Vattøya, Eggholmen og Flørauden nå foreslås opphevet og erstattet av vernet som naturreservat, vil naturreservatene bli liggende helt eller delvis omkranset av Flø fuglefredingsområde med tilgrensende dyrelivsfredning. Det anses dermed hensiktsmessig å videreføre jaktforbud i de tre naturreservatene. Forøvrig viser DN til fylkets merknader.

MD slutter seg til fylkets og DNs tilråding i forhold til sel- og minkjakt. NJFF Møre og Romsdals uttalelse om Grimstadvatnet dyrelivsfredingsområde gjelder i forhold til området Lomstjønna – Hareidsmyra, og dette området er tatt ut av verneplanen. MD mener at generelt jaktforbud i de foreslåtte verneområdene Sandøya-Vattøya, Eggholmen og Flørauden som er omkranset av Flø dyrelivsfredingsområde som har generelt jaktforbud, er mest hensiktsmessig da disse områdene kun utgjør mindre deler av det større dyrelivsfredingsområdet. Separate regler innen de små naturreservatene vil bli vanskelig å håndheve. For de områder der jakt er tillatt, påpeker MD at det ikke foreslås unntak fra ferdselsforbudet på land i hekkesesongen for jakt. I forhold til mulig jakt på sjøfugl i de foreslåtte verneområdene utenfor hekkesesongen, viser MD til at jakt på teist og ærfugl ikke er tillatt i fylket, mens jakt på ungfugl av storskarv med hvit buk i utgangspunktet er

tillatt i fylket i perioden 1. oktober - 30. november. MD viser til at området Orskjera er eneste kjente hekkelokalitet for storskarv i Møre og Romsdal, og at jakt på storskarv i dette området derfor ikke bør tillates.

10.6.6 Kystverket og fyr

Kystverket Midt-Norge forutsetter at bruk av helikopter og oppføring av nye anlegg kan skje som før uten behov for søknad om dispensasjon. De mener restriksjonene som foreslås vil medføre store begrensninger vedrørende etterbruk av Kystverkets eiendommer. Ilandstigningsforbud fra april til august vil vanskeliggjøre både salg og utleie. Kystverket foreslår at verneforskriftene omtaler alternativ bruk av fyrstasjoner og at framtidige eiere/leietakere overtar Kystverkets rettigheter. Det foreslås en driftsavtale om alternativ bruk av fyrstasjonene og at dette omtales i verneforskriftene.

Fylket mener Kystverket allerede har gode nok unntaksregler i verneforskriftene slik de er utformet. Fylket har foreslått unntak fra ferdselsforbudet for alle holmene med fyr (fem områder). Fylket foreslår videre driftsavtaler mellom Kystverket og forvaltningsmyndigheten om bruk av fyrene.

DN viser til at formuleringen i verneforskriftene som gir unntak for drift og vedlikehold av Kystverkets anlegg og ferdsel i forbindelse med dette, har vært brukt som standard i ulike verneplaner de senere årene, jf. Stortingsmeldingen om *Vern og bruk i kystsona*. I tillegg vil en driftsavtale mellom forvaltningsmyndigheten og Kystverket regulere ferdsel i forbindelse med bruken av fyrstasjonene og bør brukes også i denne verneplanen.

MD slutter seg til fylkets og DNs tilrådinger. Det gis unntak fra vernereglene for drift og vedlikehold av Kystverkets anlegg og ferdsel i forbindelse med dette. Videre kan forvaltningsmyndigheten gi dispensasjon for oppføring av nye anlegg for Kystverket og for nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift, vedlikehold og nyoppføring av anlegg for Kystverket der relevant. For områder med fyr og lykter kan det gis dispensasjon for lufttransport i forbindelse med Kystverkets nødvendige aktiviteter. Videre legges det til rette for etterbruk av fyr og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette etter egen driftsavtale mellom forvaltningsmyndighet og eier av fyret (som regel Kystverket). Dette er lagt inn for alle områdene med fyr (Eggholmane-Lisjeholmen, Svinøya, Erkna, Storholmen og Skalmen). MD mener Kystverkets behov med dette vil bli godt ivarettatt.

10.6.7 Luftfart

Avinor og Luftfartstilsynet påpeker at forbud mot flyving lavere enn 300 meter over Erkna er i konflikt med innflygningen til Vigra flyplass. Miljømyndighetene foreslår justering av verneforskriften slik at dette tillates, se kap. 11.12.

MD viser videre til vurdering av forsvarets nødvendige lavtflygning i kap. 7.4. For to av de foreslåtte verneområder er det nødvendig med lavtflygningsforbud også for forsvaret i perioden 15. april – 15. august av hensyn til henholdsvis hekkende lomvi og krykkje (områdene Storholmen og Prestholmen). I alle de øvrige områdene foreslås forsvarets nødvendige lavtflygning tillatt gjennom unntak i verneforskriftene.

11 MERKNADER TIL ENKELTOMRÅDENE

For alle områdene er formålet med foreslått vern å ta vare på en viktig hekkelokalitet for sjøfugl med naturlig tilhørende vegetasjon og dyreliv.

11.1 Grip naturreservat i Kristiansund kommune

Det foreslåtte verneområdet utgjør 0,801 km², hvorav omlag 0,687 km² sjøareal. Området består av to snaue holmer og omliggende sjøområde. Området har et fraflyttet fiskevær. Lokaliteten er viktig hekkelokalitet for flere sjøfuglarter, blant annet toppskarv, ærfugl, flere måkearter, teist og tyvjo. Området er ikke planlagt for annen bruk i kommuneplanen.

Kristiansund kommune og Foreningen Gripværingen slutter seg til verneforslaget, men ønsker mulighet for ilandstigning sommerstid.

Nordmøre og Romsdal friluftsråd mener verneformen landskapsvernområde bør vurderes på nytt.

FMC BioPolymer, Taretrålfiskernes forening, Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet, Norsk Industri og Kjemisk Forbund mener taretråling bør tillates i alle områdene utenom hekkesesongen, og FMC BioPolymer trekker fram Grip som ett av syv viktigste områder for dem.

Fylket mener at de to holmene Grønningen og Moholmen som omfattes av verneforslaget utgjør en liten del av holmene rundt Grip, og at verneforslaget ikke legger vesentlige beslag på rekreasjonsarealet. Holmene er de to viktigste hekkelokalitetene i Grip, og ferdsel på disse i hekkesesongen vil være i direkte strid med verneformålet. Området bør derfor vernes som naturreservat. Fylket tilrår at området ikke åpnes for taretråling.

DN slutter seg til fylkets tilråding.

MD viser til at ferdsel og fiske på sjøen ikke ilegges restriksjoner. Forslaget om forbud mot taretråling er først og fremst begrunnet med behovet for å beskytte et kontinuerlig godt fødegrunnlag innenfor verneområdet for de arter som er spesielt avhengig av dette jf. kap. 10.6.3, og MD anser ikke forslaget som strengere enn det som er nødvendig. MD foreslår noen tilpasninger i verneforskriftene jf. kap. 7.5. Det legges til at Forsvarets nødvendige lavtflygning tillates. Unødig forstyrning av dyrelivet er forbudt og hunder skal holdes i bånd, plukking av planter og tang til privat forbruk tillates, og rydding av vegetasjon på land kan tillates etter søknad. Beite, vedlikehold av gjerder og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette, tillates.

MD slutter seg for øvrig til DN's tilråding og anbefaler opprettelse av Grip naturreservat i henhold til vedlagte forskrift og kart.

11.2 Vegsundholmane -Veibustholmen naturreservat i Ålesund og Sula kommuner

Det foreslåtte verneområdet utgjør 0,355 km², hvorav omlag 0,349 km² sjøareal. Lokaliteten består av fire holmer og noen skjær og sjøområdet mellom og rundt holmene. Holmene har lite og åpen vegetasjon. I området hekker blant annet makrellterne, ærfugl,

fiskemåke og svartbak. Området er regulert som landbruks-, natur- og friluftsområde i kommuneplanen, både på land og i sjø.

En rettighetshaver gjør fylket oppmerksom på at om verneplanen avgrenser framtidig mulig bruk av eiendommen, vil erstatning bli krevd.

Ålesund kommune har ikke merknader til verneforslaget.

Sula kommune har ikke merknader til verneforslaget såfremt småbåthavnen med flytebrygger får ligge som i dag, jf. godkjent reguleringsplan for området, og skipstrafikken får gå som før.

Fylket tilrår vern som naturreservat som foreslått. Verneområdet avgrenses slik at flytebryggene vest for holmen Pina blir liggende utenfor verneområdet. Skipstrafikken i leden blir tillatt som før.

DN slutter seg til fylkets tilråding.

MD foreslår flere tilpasninger i verneforskriftene jf. kap. 7.5. Det legges til at Forsvarets nødvendige lavtflygning tillates. Unødig forstyrning av dyrelivet er forbudt og hunder skal holdes i bånd, plukking av planter og tang til privat forbruk tillates, og rydding av vegetasjon på land kan tillates etter søknad. Beite, vedlikehold av gjerder og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette, tillates. Det kan gis dispensasjon for nødvendig luftfart i forbindelse med Kystverkets drift, vedlikehold og eventuelle nyoppføringer av anlegg jf. kap. 10.6.6.

MD slutter seg for øvrig til DNs tilråding og anbefaler opprettelse av Vegsundholmane - Veibustholmen naturreservat i henhold til vedlagte forskrift og kart.

11.3 Eggholmane - Lisjeholmen naturreservat i Sande kommune

Det foreslåtte verneområdet utgjør 3,274 km², hvorav omlag 3,135 km² sjøareal. Området er et skjærgårdsområde med holmer og skjær og sjøområdet omkring. Området omfatter blant annet Eggholmene, Lisjeholmen og Frekøy østre og vestre og Haugsholmen fyr. Holmene er stor sett snaue med gress- og urtevegetasjon og svaberg. Ærfugl og en rekke måkearter hekker her. Hekking av teist er også registrert. Videre har området betydning for terner. Alle de største holmene blir brukt til sauebeite. I kommuneplanen er landområdet avsatt som landbruks-, natur- og friluftsområde og sjøområdet avsatt som natur-, fiske-, friluftslivs- og ferdselsområde.

Grunneiere og rettighetshavere er i mot verneforslaget og peker på at en ikke må fratras mulighet til å bruke eiendommen i framtiden og at fangst av mink, restriksjoner på eggplukking og opprettholdelse av folketallet er viktig for å få opp sjøfuglbestandene igjen. En rettighetshaver mener verneforslaget vil ha negativ effekt på satsingen på Storholmen selv om Storholmen er tatt ut av verneforslaget.

Sande kommune mener verneforslaget i liten grad er endret i henhold til kommunens og bygdefolkets ønsker. Kommunen har kjøpt Haugsholmen fyr av Kystverket for å legge til rette for bruk for allmennheten. Kommunen ønsker å fullføre restaurering av bygningene og å kunne oppføre nødvendige bygg og legge ut utstyr for å lette transporten til fyret.

Foreningen Ristes Vener ønsker at Frekøya tas ut av verneplanen og at det blir mulighet til restaurering og legging av vann og kloakk til hus på Frekøya øst.

Kvamsøy Bygde- og Næringslag er imot verneforslaget som de mener vil båndlegge de viktigste fritids- og rekreasjonsområdene for innbyggerne på Kvamsøya om sommeren. De viser til tidligere merknader og underskriftslistene og mener at det nye forslaget ikke tar hensyn til disse.

NOF foreslår av hensyn til hvilke områder som de mener er viktigst for hekking av sjøfugl å ta ut Frekøyene av verneområdet og heller å legge inn deler av sørlige Storholmen.

Kystverket mener det bør være mulighet for etterbruk av fyr som ikke er i drift lenger.

Fylket ønsker ikke å hindre etterbruk av Haugsholmen fyr og foreslår at det i verneforskriften under generelle unntak presiseres at bruk av fyret tillates etter en driftsavtale mellom forvaltningsmyndighetene og Kystverket. Etter en samlet vurdering av verne- og brukerinteressene i området tilrår fylket at verneform endres fra naturreservat til fuglefredningsområde med mulighet for ilandstigning i sommermånedene.

DN påpeker at forstyrrelse er en av de største truslene for hekkende sjøfugl og at området derfor bør vernes som reservat med ilandstigningsforbud i hekkesesongen. For å ta hensyn til friluftsliv og andre brukerinteresser i større grad, foreslår DN imidlertid at ilandstigning på Eggholmane og østre og vestre Frekøy tillates også i hekkesesongen i mai, juni og juli. I samsvar med fylkets tilråding mener DN at området kan åpnes for taretråling utenom hekkesesongen.

MD viser til at eiendommene fortsatt vil kunne brukes til blant annet sauebeite som før. Som grunneierne ønsker, vil eggplukking bli forbudt, og forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til fangst av mink. MD viser til NOFs forslag om å bytte ut Frekøyene med sørlige Storholmen. Sørlige Storholmen ble tatt ut av verneforslaget på grunn av store konflikter med næringsinteresser. MD har ikke grunnlag for å forvente at endringen som NOF foreslår verken vil styrke vernet eller redusere konfliktnivå.

MD foreslår flere tilpasninger i verneforskriftene jf. kap. 7.5. Det legges til at Forsvarets nødvendige lavtflygning tillates. Unødig forstyrrelse av dyrelivet er forbudt og hunder skal holdes i bånd, plukking av planter og tang til privat forbruk tillates. Beite og vedlikehold av gjerder og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette, tillates. Rydding av vegetasjon på land, oppsetting av gjerder for regulering av beite, og restaurering av bygninger som er i bruk på vernetidspunktet, kan tillates etter søknad. Med restaurering av bygninger menes både vedlikehold og utbedringer, men begrenset til innenfor samme ytre mål som bygningen opprinnelig har hatt. Det kan gis dispensasjon for nødvendig luftfart i forbindelse med Kystverkets drift, vedlikehold og eventuelle nyoppføringer av anlegg jf. kap. 10.6.6. Bruk av Haugsholmen fyr og ferdsel i forbindelse med dette, tillates etter egen driftsavtale mellom forvaltningsmyndigheten og eier av fyret.

MD slutter seg for øvrig til DNS tilråding og anbefaler at Eggholmane - Lisjeholmen naturreservat opprettes i henhold til vedlagte forskrift og kart. Samtidig oppheves forskrift av 24. mai 1935 om fuglelivsfredning av Haugsholmen fyr.

11.4 Riste naturreservat i Sande kommune

Det foreslåtte verneområdet utgjør 1,568 km², hvorav omlag 0,793 km² sjøareal. Riste er en berglendt øy, hvor vestlig del har bratte fjellsider med urer, stup, og sprekker. Mot nord er det bakker med fukthei som består av gress- og lyngmark og strandeng. I sør er det et flatere parti i overgangen mot det grunne Ristesundet, samt kulturmark og fraflyttede småbruk. Toppskarv, ærfugl, havhest, fiskemåke, sildemåke, svartbak og teist hekker i området. I kommuneplanen er landarealene satt av til landbruks-, natur- og friluftsområde, mens sjøarealene er regulert til natur-, fiske-, friluftslivs- og ferdselsområde.

Grunneier vil ha lov til å etablere fritidsbolig på gårdstunet og mener det er grunneieren som bestemmer ferdselen på Riste.

Rettighetshaver og grunneier er imot verneforslaget og mener at fugleregistreringene er gale. Han mener Riste må være tilgjengelig for alle, og ikke bare Ristes vener, i sommermånedene.

Sande kommune mener verneforslaget i liten grad er endret i henhold til kommunens og bygdefolkets ønsker. Kommunen ønsker å fortsette restaurering av bruket og gjenreise bygninger på Riste.

Foreningen Ristes vener ønsker verneformen landskapsvern og at det gis rom for gjenreising av de hus som var på gården før andre verdenskrig.

Sauebeiteleder på Riste ber om at vernet ikke er til hinder for oppføring av leskur for sau.

NOF mener hekkende sjøfugl i området er redusert, og at sjøfuglvernet kan ivaretas ved landskapsvern eventuelt med strengere vern på deler av øya.

Fylket ser ingen grunn til å betvile at fugleregistreringene er riktige. Etter en samlet vurdering av verne- og brukerinteressene tilrår fylket at verneform endres fra naturreservat til fuglefredningsområde med mulighet for ilandstigning i sommermånedene. Med hensyn til oppføring av bygninger, viser fylket til at mulighet for dispensasjoner omhandles i verneforskriften, og at eventuelle søknader skal behandles i kommunen iht. plan- og bygningsloven.

DN viser til at forstyrrelse er en av de største truslene for hekkende sjøfugl og foreslår at området vernes som reservat og at ferdsel på land nordvest på Riste forbys i perioden 1. mai - 31. juli, jf. kart. DN tilrår at det av hensyn til friluftslivet gis unntak fra ferdselsforbudet for bruk av stien fra Riste opp til Rinden. Ad fylkets merknad om verneforskriftens åpning for dispensasjoner, understreker DN at den generelle dispensasjonsregelen i forskriften ikke kan brukes til å utvide rammen som er lagt i vernevedtaket og ikke for tiltak som er, eller kan medføre en utvikling i strid med verneformålet. Dispensasjonsregelen er en sikkerhet for uforutsette eller spesielle tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Forvaltningsmyndigheten for verneområdet skal vurdere konsekvensene av en eventuell dispensasjon. I samsvar med fylkets tilrådning foreslår DN at det åpnes for taretråling i verneforskriften for dette viktige taretrålingsområdet.

MD viser til at sørlige del av Riste hvor bygninger og kulturmark er, samt sti til Rinden, åpnes for fri ferdsel. Videre åpnes området for taretråling utenom hekkesesongen. MD

foreslår ytterligere tilpasninger i verneforskriftene jf. kap. 7.5. Det legges til at Forsvarets nødvendige lavtflygning tillates. Unødig forstyrning av dyrelivet er forbudt og hunder skal holdes i bånd, plukking av planter og tang til privat forbruk tillates. Beite, vedlikehold av gjerder og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette, tillates. Det kan gis dispensasjon for rydding av vegetasjon på land og oppsetting av leskur for sau og gjerder for regulering av beite, restaurering av bygninger som er i bruk på vernetidspunktet, og nødvendig motorferdsel i forbindelse med dette. Med restaurering av bygninger menes både vedlikehold og utbedringer, men begrenset til innenfor samme ytre mål som bygningen opprinnelig har hatt. Det kan også gis dispensasjon for nødvendig motorferdsel i forbindelse med Kystverkets drift, vedlikehold og eventuelle nyoppføringer av anlegg jf. kap. 10.6.6.

MD slutter seg for øvrig til DNs tilråding og anbefaler med dette at Riste naturreservat opprettes i henhold til vedlagte forskrift og kart.

11.5 Nupafjellet naturreservat i Sande kommune

Det foreslåtte verneområdet utgjør 1,141 km², hvorav omlag 0,231 km² sjøareal. Området har nord- og vestvendte strender med fjellsider fra sjøen og opp mot ca. 240 meter. Det uberørte området er for det meste kledd med lynghei- og myrvegetasjon, men har også nakne svaberg, steiner og stup. Området omfatter også sjøområdet utenfor med noen få holmer. Området har kolonier med gråmåke, svartbak og sildemåke samt noe hekkende ærfugl. I kommuneplanen er landområdet avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde, mens sjøområdet er regulert til natur-, fiske-, friluftslivs- og ferdselsområde nord for Hesthammarneset og natur-, fiske-, friluftslivs-, ferdsels- og akvakulturområde mot sør.

En grunneier krever at eiendommen holdes utenfor verneområdet, sekundært at beite- og slåttområdet holdes utenfor, og at det må kunne drives landbruk på eiendommen.

Hallebygda Grunneierlag er imot vern av Nupafjellet og mener området er gitt verneverdi på sviktende grunnlag. De mener området ikke tilfredsstiller kriteriene for naturreservat fordi området inneholder skog, skogplantefelt, dyrkingsvei, dyrket mark og vannforsyningsanlegg til flere gårdsbruk.

Sande kommune ønsker primært at Nupafjellet ikke vernes, sekundært at strandområdet Nupaholmen – Hesthammarneset holdes utenfor verneplanen. De ønsker også at lyngsviing skal være tillatt av hensyn til beite og mulighet for tømmeruttak.

NOF mener god merking av sti hvor ferdsel skal tillates er viktig. De mener Nupaholmene og strandområdet sør for Hesthammarneset ikke behøver inngå i forslaget.

Eiere av Roppen Samdrift ANS og Nupafisk er imot foreslått vern og kritiske til datagrunnlaget for sjøfugl.

Hallelia Grendalag er sterkt imot verneforslaget og ser ikke at friluftslivsaktiviteten på Nupafjellet vil forstyrre fuglen der.

Statens landbruksforvaltning mener dyrket mark ikke bør vernes.

Fylket mener det ikke er grunn til å stille spørsmål ved datagrunnlaget. Fylket viser til at tradisjonelt beite og vedlikehold av anlegg som er i bruk på vernetidspunktet er foreslått

tillatt. Fylket er enig i at vernegrensen for området bør justeres slik at reservatet ikke omfatter dyrket mark.

DN har vært på befaring i området og slutter seg til kommunens forslag om justering av vernegrensen. Av hensyn til friluftslivet foreslår DN ferdselsforbud fra 1. mai - 31. juli med unntak for bruk av stien fra Drageskaret til Nupatinden.

MD foreslår ytterligere tilpasninger i verneforskriftene jf. kap. 7.5. Det legges til at Forsvarets nødvendige lavtflygning tillates. Unødig forstyrning av dyrelivet er forbudt og hunder skal holdes i bånd, plukking av planter og tang til privat forbruk tillates. Beite og vedlikehold av gjerder og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette, tillates. Det kan gis dispensasjon for rydding av vegetasjon på land og oppsetting av gjerder for regulering av beite, og nødvendig motorferdsel i forbindelse med dette. Det kan også gis dispensasjon for nødvendig motorferdsel i forbindelse med Kystverkets drift, vedlikehold og eventuelle nyoppføringer av anlegg jf. kap. 10.6.6.

MD slutter seg for øvrig til DN's tilråding, herunder om at strandområdet Nupaholmen – Hesthammarneset holdes utenfor verneområdet. MD anbefaler at Nupafjellet naturreservat opprettes i henhold til vedlagte forskrift og kart.

11.6 Svinøya naturreservat i Herøy kommune

Det foreslåtte verneområdet utgjør 0,539 km², hvorav omlag 0,424 km² sjøareal. Området består av en liten øy langt til havs og omliggende sjøområde. Øya har berghamrer og stup mot sjøen og noe gressmark. Området er viktig hekkelokalitet for blant annet lunde, rødnebbterne og fiskemåke. Også toppskarv, teist og krykkje er funnet hekkende her. Nærheten til Stad gjør Svinøya til en av de mest værutsatte områdene i fylket, og det er en fyrstasjon på øya. Svinøya ligger slik til at det er en svært viktig rasteplass for fugl på trekk langs kysten. I kommuneplanen er landområdet avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde, mens sjøområdet er regulert til natur-, fiske-, friluftslivs-, ferdsels- og akvakulturområde. Det er ikke taretrålingsinteresser i området.

Herøy kommune krever at verneforskriften åpner opp for at Svinøya også skal kunne brukes i turistsammenheng og at vernet av hensyn til fiske avgrenses til land.

Kystverket mener det bør være mulighet for etterbruk av fyr som ikke er i drift lenger.

Fylket viser til at foreslått vern ikke vil være til hinder for fortsatt utøving av fiske. Etterbruk av Svinøy fyr slik Kystverket ønsker, bør tillates gjennom et punkt under forskriftens punkt om generelle unntak som tillater bruk av fyret etter en driftsavtale mellom forvaltningsmyndigheten og Kystverket.

DN slutter seg til fylkets tilråding.

MD foreslår flere tilpasninger i verneforskriftene jf. kap. 7.5. Det legges til at Forsvarets nødvendige lavtflygning tillates. Unødig forstyrning av dyrelivet er forbudt og hunder skal holdes i bånd, plukking av planter og tang til privat forbruk tillates. Beite og vedlikehold av gjerder og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette, tillates. Rydding av vegetasjon på land og oppsetting av gjerder for regulering av beite kan tillates etter søknad. Det kan gis dispensasjon for nødvendig luftfart i forbindelse med Kystverkets drift, vedlikehold og eventuelle nyoppføringer av anlegg jf. kap. 10.6.6. Bruk av Svinøy fyr og ferdsel i

forbindelse med dette, tillates etter egen driftsavtale mellom forvaltningsmyndigheten og eier av fyret.

MD slutter seg for øvrig til DN's tilråding og anbefaler at Svinøya naturreservat opprettes i henhold til vedlagte forskrift og kart. Samtidig oppheves forskrift av 24. mai 1935 om fuglelivsfredning av Svinøy fyr.

11.7 Muleneset naturreservat i Herøy kommune

Det foreslåtte verneområdet utgjør 0,447 km², hvorav omlag 0,192 km² sjøareal. Området består av nord- og vestvendte fjellsider på Nerlandsøya, som stiger fra havet og opp mot 250 meter, og sjøområdet utenfor. Landområdet er preget av hamrer, steinur og stupbratte gressbakker med huler og kløfter. Langs toppen er det flatere med lynchhei og rabbevegetasjon. Teist, toppskarv, havhest, gråmåke, svartbak og ærfugl hekker i området. I kommuneplanen er landområdet avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde, mens sjøområdet er regulert til natur-, fiske-, friluftslivs-, ferdsels- og akvakulturområde nord for Mula og natur-, fiske-, friluftslivs- og ferdselsområde sør for Mula.

Herøy kommune ber om at vernegrensen blir lagt utenom de vanligste hvileplassene for turgåere på toppen av Muletua.

Fylket tilrår å ta kommunens ønske til følge da dette ikke vil være noen trussel for verneformålet. Fylket tilrår forbud mot taretråling.

DN slutter seg til fylkets tilråding.

MD foreslår ytterligere tilpasninger i verneforskriftene jf. kap. 7.5. Det legges til at Forsvarets nødvendige lavtflygning tillates. Unødig forstyrning av dyrelivet er forbudt og hunder skal holdes i bånd, plukking av planter og tang til privat forbruk tillates. Beite og vedlikehold av gjerder, og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette, tillates. Det kan gis dispensasjon for rydding av vegetasjon på land og oppsetting av gjerder for regulering av beite, og nødvendig motorferdsel i forbindelse med dette. Det kan også gis dispensasjon for nødvendig motorferdsel i forbindelse med Kystverkets drift, vedlikehold og eventuelle nyoppføringer av anlegg jf. kap. 10.6.6.

MD slutter seg for øvrig til DN's tilråding og anbefaler at Muleneset naturreservat opprettes i henhold til vedlagte forskrift og kart.

11.8 Sandøya - Vattøya naturreservat i Ulstein kommune

Det foreslåtte verneområdet utgjør 2,007 km², hvorav omlag 1,740 km² sjøareal. Området består av deler av Vattøya, samt Lyngøya, Sandøya og noen mindre øyer og holmer og omliggende sjøområde. Alle øyene er småkuperte og vegetasjonen består stort sett av lynchhei og strandeng. Området er viktig hekkelokalitet for blant annet makrellterne, rødnebbterne, fiskemåke, sildemåke, gråmåke og svartbak. Tyvjo er også registrert hekkende her. Området utgjør den ytterste delen av den såkalte "Grønne korridor", fjordlandskapet mellom Herøy og Ulstein. I kommuneplanen er området avsatt til landbruks-, natur- og friluftslivsområde.

Grunneiere ber om at Vattøya tas ut av verneforslaget. De mener vernet her ikke vil ha positiv effekt på sjøfuglbestandene, men derimot føre til økt ferdsel på sør- og østsiden av Vattøya og ytterligere restriksjoner på bygging av fritidsboliger.

Ulstein kommune ser på forslaget til verneplan for hekkende sjøfugl i Møre og Romsdal som et verdifullt tiltak for å oppfylle politisk vedtatte, nasjonale miljømål. For områdene som er foreslått i Ulstein kommune, vil brukskonfliktene være gjennomgående små og underordnet i forhold til verdien av ivaretagning av kystnaturen. Ulstein kommune mener likevel at lokalitet Sandøya - Vattøya, som har vært i bruk i generasjoner, må tas ut av verneplanen.

Fylket viser til at lokaliteten har vesentlig betydning for hekkende sjøfugl og tilrår vern. Fylket foreslår å åpne for taretråling utenom hekkesesongen og endre grensene noe for å tilfredsstille friluftinteressene, og mener avgrensingen og innholdet i vernet med dette ikke er mer omfattende enn nødvendig og legger minimale restriksjoner på bruken av Vattøya.

DN foreslår å oppheve vernet av de delene av Flø fuglefredingsområde med tilgrensende dyrelivsfredning som omfatter dette området, men å videreføre jaktforbudet i området. DN slutter seg ellers til fylkets tilråding.

MD foreslår flere tilpasninger i verneforskriftene jf. kap. 7.5. Det legges til at Forsvarets nødvendige lavtflygning tillates. Unødig forstyrning av dyrelivet er forbudt og hunder skal holdes i bånd, plukking av planter og tang til privat forbruk tillates. Beite og vedlikehold av gjerder og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette, tillates. Det kan gis dispensasjon for rydding av vegetasjon på land og oppsetting av gjerder for regulering av beite og nødvendig motorferdsel i forbindelse med dette. Det kan videre gis dispensasjon for nødvendig luftfart eller motorferdsel i forbindelse med Kystverkets drift, vedlikehold og eventuelle nyoppføringer av anlegg jf. kap. 10.6.6. Området er truet av gjengroing, og det skal derfor utarbeides forvaltningsplan for området med retningslinjer for forvaltning og aktuelle skjøtselstiltak.

MD slutter seg for øvrig til DN's tilråding og anbefaler at Sandøya – Vattøya naturreservat opprettes i henhold til vedlagte forskrift og kart. Samtidig oppheves vernet av de delene av Flø fuglefredingsområde med tilgrensende dyrelivsfredning som sammenfaller med Sandøya – Vattøya naturreservat.

11.9 Eggholmen naturreservat i Ulstein kommune

Det foreslåtte verneområdet utgjør 0,172 km², hvorav omlag 0,155 km² sjøareal. Området består av en liten berglendt holme med skjær og taregrunner omkring. Holmen har flere dammer og det tett og frodig vegetasjon av gress og urter på toppen og i revner på holmen. Området er hekkeområde blant annet for ærfugl, sildemåke, fiskemåke, gråmåke, svartbak og teist. Området er ikke avsatt til spesifikt formål i kommuneplanen.

Ingen merknader under lokal høring.

Fylket tilrår at taretråling tillates utenom hekkesesongen og foreslår opprettelse av Eggholmen naturreservat med foreslåtte grenser og forskrift.

DN slutter seg til fylkets tilråding. Samtidig foreslår DN å oppheve vernet av den delen av Flø fuglefredingsområde med tilgrensende dyrelivsfreding som sammenfaller med Eggholmen naturreservat, men å videreføre jaktforbudet i området.

MD foreslår flere tilpasninger i verneforskriftene jf. kap. 7.5. Det legges til at Forsvarets nødvendige lavtflygning tillates. Unødig forstyrning av dyrelivet er forbudt og hunder skal holdes i bånd, plukking av planter og tang til privat forbruk tillates, og rydding av vegetasjon på land kan tillates etter søknad. Beite og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette, tillates.

MD slutter seg for øvrig til DN's tilråding og anbefaler at Eggholmen naturreservat opprettes i henhold til vedlagte forskrift og kart. Samtidig oppheves vernet av den delen av Flø fuglefredingsområde med tilgrensende dyrelivsfreding som sammenfaller med Eggholmen naturreservat.

11.10 Flørauden naturreservat i Ulstein kommune

Det foreslåtte verneområdet utgjør 0,234 km², hvorav omlag 0,222 km² sjøareal. Området består av en gruppe små, snaue skjær ut mot havgapet og sjøområdet omkring. Skjærene har litt spredd vegetasjon av gress og urter og mellom skjærene er det skjærmede gruntvannsbasseng med tangvoller. Området er viktig hekkeområde for rødnebbterne og makrellterne. Også ærfugl, svartbak, fiskemåke og teist hekker her. Området er en viktig nattplass for blant annet skarv og en god beiteplass for ærfugl både sommer og vinter. Området er ikke satt av for noe spesifikt formål i kommuneplanen.

Grunneiere ønsker å fortsette med å sanke inntil 20-30 svartbakegg på Flørauden i april/mai. De ber videre om at grensen for Flø dyrelivsfredingsområde blir justert til sjøkanten på Ytre Flø.

Fylket tilrår at taretråling tillates utenfor hekkesesongen og at grunneier tillates å ta ut inntil 25 svartbakegg. Fylket mener endring av grense for Flø dyrelivsfredingsområde ikke er tema for denne verneplanen og vil bli behandlet som en forespørsel knyttet til dyrelivsfredingsområdet. Fylket tilrår med dette Flørauden naturreservat med foreslåtte grenser og forskrift.

DN foreslår å oppheve vernet av de delene av Flø fuglefredingsområde med tilgrensende dyrelivsfreding som sammenfaller med foreslåtte Flørauden naturreservat, men å videreføre jaktforbudet i området. DN slutter seg ellers til fylkets tilråding.

MD viser til at eggsanking tradisjonelt foregår i eggleggingsperioden, og at fuglen normalt vil erstatte egg som plukkes med nytt egg. Retten til eggplukking går til grunneier, som har erfaring med slik sanking. MD foreslår allikevel en presisering i forskriften om at egg kun kan plukkes i eggleggingsperioden, og at det ikke kan tas mer enn ett egg per rede. MD understreker at forvaltningsmyndigheten må følge med på utviklingen og at retten kan innstrammes dersom utviklingen i verneverdiene av denne eller andre årsaker skulle gå i feil retning.

MD foreslår noen tilpasninger i verneforskriftene jf. kap. 7.5. Det legges til at Forsvarets nødvendige lavtflygning tillates. Unødig forstyrning av dyrelivet er forbudt og hunder skal holdes i bånd, plukking av planter og tang til privat forbruk tillates, og rydding av vegetasjon på land kan tillates etter søknad. Det kan videre gis dispensasjon for nødvendig

luftfart i forbindelse med Kystverkets drift, vedlikehold og eventuelle nyoppføringer av anlegg jf. kap. 10.6.6.

MD slutter seg for øvrig til DN's tilråding og anbefaler at Flørauden naturreservat opprettes i henhold til vedlagte forskrift og kart. Samtidig oppheves vernet av den delen av Flø fuglefredningsområde med tilgrensende dyrelivsfredning som sammenfaller med Flørauden naturreservat.

11.11 Vindfarholmen naturreservat i Volda kommune

Det foreslåtte verneområdet utgjør 0,052 km², hvorav omlag 0,050 km² sjøareal. Området består av en liten holme med svaberg og skrenter langs sjøen og sjøområdet omkring. Holmen har vegetasjon av frodige gress- og starrarter på toppen og innslag av næringskrevende urter. Det har vært en generell og kraftig nedgang i hekkebestanden av sjøfugl i dette området, men når forholdene er gode er området en attraktiv hekkplass for fiskemåke. Også blant annet krykkje, makrellterne og hettemåke har hekket i området i stort omfang. Det ble i april 2008 observert mye gråmåke, samt noe svartbak og vipe i området. Området er avsatt til naturområde i Kystsoneplanen.

Volda kommune har i samråd med eier av Vindfarholmen ingen vesentlige merknader til planen.

NOF mener at holmen tidligere har vært svært viktig hekkelokalitet, men at alle sjøfuglkoloniene her har brutt sammen. De mener området bør tas ut av verneplanen og at vern av andre områder heller bør prioriteres.

Fylket tilrår opprettelse av Vindfarholmen naturreservat med foreslåtte grenser og forskrift.

DN slutter seg til fylkets tilråding.

MD viser til at det riktig nok har vært en kraftig nedgang i hekkebestandene på Vindfarholmen, men at nedgangen har sammenfalt med en generell nedgang og at hekking fremdeles forekommer. Området har vært svært attraktivt hekkeområde, og hekkingen kan ta seg opp igjen om andre negative påvirkningsfaktorer reduseres. MD mener derfor det ikke er grunnlag for å ta området ut av planen. MD foreslår noen tilpasninger i verneforskriftene jf. kap. 7.5. Det legges til at Forsvarets nødvendige lavtflygning tillates. Unødig forstyrning av dyrelivet er forbudt og hunder skal holdes i bånd, plukking av planter og tang til privat forbruk tillates, og rydding av vegetasjon på land kan tillates etter søknad. Beite og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette, tillates.

MD slutter seg for øvrig til DN's tilråding og anbefaler at Vindfarholmen naturreservat opprettes i henhold til vedlagte forskrift og kart.

11.12 Erkna naturreservat i Giske kommune

Det foreslåtte verneområdet utgjør 1,007 km², hvorav omlag 0,642 km² sjøareal. Området består av en liten øy og sjøområdet omkring. Øya har større strandflater og et høydedrag med en del berghamrer opp til nær 40 meter høye. Det meste av øya er gresskledd, men det finnes også en del berg i dagen, noe steinur og spredte rullesteinsrøyser på strandflaten. Området er viktig hekkelokalitet for flere sjøfuglarter som blant annet havhest, toppskarv, teist, sildemåke, gråmåke og svartbak. Området har videre

eneste sikre hekkefunn for havsvaler og stormsvaler i Møre og Romsdal. Makrell- og rødnebbterne og ærfugl er også registrert hekkende i området. Området er viktig rasteplass for trekkende fuglearter og myteområde for hundrevis av ærfugl. I tillegg bruker store mengder skarv og måker området til overnattingsplass i vinterhalvåret. Kravfulle plantearter som blant annet østersurt og vivindel finnes også i området. Området er avsatt til naturreservat – fuglefredningsområde i kommuneplanen.

Brukere av området ønsker ferdsel på større deler av øya også i hekkesesongen.

Giske kommune er imot verneforslaget fordi de mener det legger restriksjoner på allmenn ferdsel og tradisjonelle aktiviteter på holmene og i strandsonen. Kommunen mener den har avsatt mye av arealet til vern og ønsker mer informasjon om hvorfor områdene i deres kommune er med i denne planen. De har samme merknad for alle de foreslåtte områdene i Giske.

Friluftsrådet for Ålesund og omland kan ikke se at den minimale trafikken som kan være ut til Erkna kan være til skade for fuglene på øya, ei heller i hekkesesongen. De mener at ilandstignings- og ferdselsforbud i tre måneder er for strengt vern da naturgitte forhold i seg selv gjør øya vanskelig tilgjengelig selv sommerstid, og ber om at mindre strengt vern som for eksempel landskapsvernområde vurderes.

FMC BioPolymer, Taretrålfiskernes forening, Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet, Norsk Industri og Kjemisk Forbund mener taretråling bør tillates i alle områdene utenom hekkesesongen, og FMC BioPolymer trekker fram Erkna som ett av syv viktigste områder for dem.

Kystverket mener det bør være mulighet for etterbruk av fyr som ikke er i drift lenger.

Avinor og Luftfartstilsynet påpeker at all flytrafikk til og fra Vigra flyplass må ha anledning til å fly lavere enn 300 meter over Erkna.

Fylket erkjenner at Giske kommune har store eksisterende og foreslåtte verneområder. Fylket har i utvelgelsen av områder som bør vernes, vektlagt områdenes verneverdier og ikke kommunevis fordeling av vernet. Fylket mener ferdselsforbudet sommerstid vil ramme relativt få personer, og mener de allmenne friluftshensyn ikke er så store at de bør prioriteres høyere enn behovet for at sjøfuglene får hekke i fred. Fylket tilrår videre forbud mot taretråling. Fylket ønsker ikke å hindre etterbruk av Erkna fyr og foreslår et punkt under verneforskriftens § 4 (generelle unntak) som tillater bruk etter en driftsavtale mellom forvaltningsmyndighetene og Kystverket. Fylket foreslår videre unntak for flytrafikk slik at Avinors merknad imøtekommes. Med disse justeringer tilrår fylket Erkna vernet som naturreservat med foreslåtte grenser og forskrift.

DN tilrår at verneforskriften endres slik at all flytrafikk til og fra Vigra flyplass kan fly lavere enn 300 meter over området og slutter seg til fylkets tilråding.

MD foreslår flere tilpasninger i verneforskriftene jf. kap. 7.5. Det legges til at Forsvarets nødvendige lavtflygning tillates. Unødig forstyrning av dyrelivet er forbudt og hunder skal holdes i bånd, plukking av planter og tang til privat forbruk tillates. Beite og vedlikehold av gjerder og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette, tillates. Det kan gis dispensasjon for rydding av vegetasjon på land og oppsetting av gjerder for regulering av beite og nødvendig motorferdsel i forbindelse med dette. Det kan videre gis dispensasjon for

nødvendig luftfart eller motorferdsel i forbindelse med Kystverkets drift, vedlikehold og eventuelle nyoppføringer av anlegg jf. kap. 10.6.6. Bruk av Erkna fyr og ferdsel i forbindelse med dette, tillates etter egen driftsavtale mellom forvaltningsmyndigheten og eier av fyret.

MD slutter seg for øvrig til DN's tilråding, og viser spesielt til at området er viktig hekkeområde blant annet for skarv og teist og derfor også bør beskyttes mot taretråling jf. kap. 10.6.3. MD anbefaler med dette opprettelse av Erkna naturreservat i henhold til vedlagte forskrift og kart.

11.13 Langholmen naturreservat i Giske kommune

Det foreslåtte verneområdet utgjør 0,717 km² hvorav omlag 0,689 km² sjøareal. Området består av en berglendt holme med omliggende skjær og grunne sjøområde. Holmen har frodig vegetasjon i sprekker og kløfter, og flere små dammer som delvis er gjødslet av tare. Området er viktig hekkelokalitet blant annet for gråmåke, svartbak og teist. Området er avsatt til naturreservat – fuglefredingsområde i kommuneplanen.

En bruker av området ønsker ferdsel på større deler av øya også i hekkesesongen.

Giske kommune går imot verneforslaget med samme merknader for alle foreslåtte områder i Giske, jf. kap. 11.13.

Fylket erkjenner at Giske kommune har store eksisterende og foreslåtte verneområder. Fylket har i utvelgelsen av områder som foreslås vernet, vektlagt områdenes verneverdier og ikke kommunevis fordeling av vernet. Av hensyn til stor interesse for tarenæringen mener fylket det kan godtas å åpne området for taretråling utenom hekkesesongen. Fylket tilrår Langholmen naturreservat med foreslåtte grenser og forskrift.

DN viser til at Langholmen er et viktig hekkeområde for teist og toppskarv og at området i tillegg ligger innenfor et område som er foreslått som referanseområde for tare i nasjonal marin verneplan. DN frarår derfor at det åpnes for taretråling, men slutter seg for øvrig til fylkets tilråding.

MD foreslår noen tilpasninger i verneforskriftene jf. kap. 7.5. Det legges til at Forsvarets nødvendige lavtflygning tillates. Unødig forstyrning av dyrelivet er forbudt og hunder skal holdes i bånd, plukking av planter og tang til privat forbruk tillates, og rydding av vegetasjon på land kan tillates etter søknad. Beite og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette, tillates.

MD slutter seg for øvrig til DN's tilråding og anbefaler opprettelse av Langholmen naturreservat i henhold til vedlagte forskrift og kart.

11.14 Storholmen naturreservat i Giske kommune

Det foreslåtte verneområdet utgjør 0,406 km² hvorav omlag 0,380 km² sjøareal. Området består av tre snauvaskede høye holmer og omliggende sjøområde som ligg svært værhardt til ute i havet. Området er viktig hekkeområde for blant annet toppskarv, rødnebbterne og teist. Større ærfuglflokker bruker området i myteperioden og området er hvileområde for måker. I gode år hekker trolig også lunde, alke og lomvi på Storholmen. Lomvi er i følge nasjonal rødliste kritisk truet. I 1994 var det visse tegn på hekkeetablering

av krykkje, og mer enn 100 voksne individer ble observert. I kommunedelplanen er landområdet avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde, mens sjøområdet ikke er planlagt for spesiell bruk.

Giske kommune er imot forslaget med samme merknad for alle foreslåtte områder i Giske jf. kap. 11.13.

Ulla havsportsenter synes verneplan er en fornuftig løsning med hensyn på verdiøkning av våre naturperler. Senteret ønsker organisert dykking som unntak under § 4 i forskriften.

En bruker av området ønsker ferdsel på større deler av øya også i hekkesesongen.

Kystverket mener det bør være mulighet for etterbruk av fyr som ikke er i drift lenger.

NVE viste i sin høringsuttalelse til at vindkraftprosjektet Havsul II overlapper med det foreslåtte verneområdet og at verneprosessen og konsesjonsprosessen må samordnes. NVE avslo 24. juni 2008 konsesjonssøknaden for Havsul II med begrunnelse i blant annet hensyn til landskap og verneverdi for sjøfugl. Avgjørelsen er påklaget til OED, og tiltakshaver har søkt om en redusert utbyggingsløsning.

Fylket viser til at organisert dykking ikke er i strid med foreslått vern og at det dermed ikke er behov for å nevne dette som unntak i forskriften. Fylket har i utvelgelsen av områder som bør vernes vektlagt områdenes verneverdier og ikke kommunevis fordeling av vernet. Fylket ønsker ikke å hindre etterbruk av fyr og foreslår et punkt under verneforskriftens generelle unntak om at bruk av Storholmen fyr skal være tillatt etter driftsavtale mellom forvaltningsmyndighetene og Kystverket. Fylket tilrår Storholmen naturreservat med foreslåtte grenser og forskrift.

DN har av hensyn til blant annet fugleliv, landskap og friluftsliv frarådd at det gis konsesjon til Havsul II. DN viser også til at Tafjord Kraftproduksjon AS og Havgul AS har søkt Giske kommune om tillatelse til å sette opp en vindmålermast i verneområdet. Fylket har i brev til kommunen gått i mot at det blir gitt dispensasjon for oppsett av masten, og søkerne har lagt fram saken i møte med DN. DN mener masten vil være et omfattende inngrep i forhold til sjøfugls bruk av området til hekking. Av hensyn til blant annet hekkende teist og skarv mener DN at taretråling i området ikke bør tillates.

MD viser til at lavtflygning over området er foreslått forbudt, men foreslår at det gjøres unntak for dette forbudet for forsvarets nødvendige lavtflygning utenom i hekkeperioden 15. april – 15. august, jf. kap. 7.5 og 10.6.7. MD foreslår å legge til i verneforskriften at unødig forstyrning av dyrelivet er forbudt og at hunder skal holdes i bånd, at plukking av planter og tang til privat forbruk tillates, og at rydding av vegetasjon på land kan tillates etter søknad, jf. kap. 7.5. MD viser til informasjon fra DN jf. kap. 10.4 om at Tafjord Kraftproduksjon AS og Havgul AS ikke lenger ser vindmålermast nødvendig fordi det finnes enklere utstyr som kan plasseres på fyret. MD viser til at det omsøkte vindkraftprosjektet Havsul II var i konflikt med vern av Storholmen, jf. kap. 10.4. NVE avslo konsesjonssøknaden for Havsul II i juni 2008, og avslaget ble opprettholdt av OED i vedtak av 10.09.09 etter en samlet vurdering. Beite og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette, tillates. Av hensyn til tarenæringen åpnes det for taretråling i området utenom hekkesesongen. Det kan gis dispensasjon for nødvendig luftfart i forbindelse med Kystverkets drift, vedlikehold og eventuelle nyoppføringer av anlegg jf. kap. 10.6.6. Bruk av Storholmen fyr og ferdsel i forbindelse med dette, tillates etter egen driftsavtale mellom forvaltningsmyndigheten og eier av fyret.

MD slutter seg for øvrig til DN's tilråding og anbefaler opprettelse av Storholmen naturreservat i henhold til vedlagte forskrift og kart.

11.15 Sætreddalen naturreservat i Giske kommune

Det foreslåtte verneområdet utgjør 0,337 km² og omfatter ikke sjøareal, men det er et regulert vannmagasin som ikke lenger er i bruk i området. Området har stor hekkebestand av gråmåke og noe svartbak. Området er avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde i kommuneplanen.

En grunneier opplyser at han har 20 000 gran- og furuplanter innenfor området som han vil stelle når den tid kommer, og at tursti til varden delvis går gjennom området.

Giske kommune går imot verneforslaget med samme merknader for alle foreslåtte områder i Giske jf. kap. 11.13.

Bergvesenet viser til at et område på nordsiden av det foreslåtte verneområdet er avsatt til råstoffutvinning, men at dette ikke er i konflikt med verneforslaget.

Friluftsrådet for Ålesund og omland mener verneplanen er et godt redskap for å ta vare på hekkelokaliteter for sjøfugl. Friluftsrådet mener at turstien som delvis går inne i verneområdet fortsatt bør kunne brukes. De ønsker også en ny vurdering av om Sætreddalen er så viktig at den bør vernes som naturreservat.

Fylket viser til at det over lang tid er registrert hekking av sjøfugl på denne lokaliteten. Fylket foreslår imidlertid å tillate fortsatt ferdsel på stien fra dammen opp på fjellet. Fylket erkjenner at Giske kommune allerede har store verneområder, men utvelgelsen av verneverdige områder for hekkende sjøfugl i fylket har ikke tatt hensyn til allerede vernet areal i kommunen. Fylket tilrår Sætreddalen naturreservat med foreslåtte grenser og forskrift.

DN slutter seg til fylkets tilråding. DN viser til fylkets opplysning om at bare mindre deler av plantefeltet ligger innenfor verneområdet og mener feltet ikke er til hinder for vern.

MD viser til at området er truet av gjengroing. Det legges inn i verneforskriften at skog som er plantet før vernevedtaket kan hogges. Nyplanting er ikke tillatt. Det skal utarbeides forvaltningsplan for området med retningslinjer for forvaltning og aktuelle skjøtselstiltak. MD foreslår også noen øvrige tilpasninger i verneforskriftene jf. kap. 7.5. Det legges til at Forsvarets nødvendige lavtflygning tillates. Unødig forstyrning av dyrelivet er forbudt og hunder skal holdes i bånd, plukking av planter og tang til privat forbruk tillates, og rydding av vegetasjon på land og oppsetting av gjerde for regulering av beite kan tillates etter søknad. Beite og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette, tillates. Det kan gis dispensasjon for motorferdsel i forbindelse med hogst av plantet skog, rydding av vegetasjon og oppsetting og vedlikehold av gjerder.

MD slutter seg for øvrig til DN's tilråding og anbefaler opprettelse av Sætreddalen naturreservat i henhold til vedlagte forskrift og kart.

11.16 Gjøsunholmen naturreservat i Haram kommune

Det foreslåtte verneområdet utgjør 1,824 km² hvorav omlag 1,604 km² sjøareal. Området består av en småkupert holme med gressmark, myr og lynghei og et par strandenger, og noen mindre holmer, skjær og omliggende sjøområde. Området er viktig hekkelokalitet for blant annet gråmåke og svartbak. Også blant annet ærfugl og sildemåke er funnet hekkende her. I kommuneplanen er landområdet avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde, og sjøområdet regulert til naturområde.

En rettighetshaver påpeker at han ikke er kontaktet i verneplanprosessen og mener listen over rettighetshavere har flere feil. Men han har ikke innvendinger til forslaget så lenge hold av husdyr og eventuelt villsauer på beite er greit.

Fylket opplyser at de etter beste evne har prøvd å få tak i alle rettighetshavere, og i brev til en rettighetshaver beklaget at han ikke ble varslet. Tradisjonelt beite vil være tillatt i verneområdet. Fylket mener det kan åpnes for taretråling utenom hekkesesongen, og tilrår med dette Gjøsunholmen naturreservat med foreslåtte grenser og forskrift.

DN slutter seg til fylkets tilråding.

MD foreslår noen tilpasninger i verneforskriftene jf. kap. 7.5. Det legges til at Forsvarets nødvendige lavtflygning tillates. Unødig forstyrning av dyrelivet er forbudt og hunder skal holdes i bånd, plukking av planter og tang til privat forbruk tillates, og rydding av vegetasjon på land og oppsetting av gjerde for regulering av beite kan tillates etter søknad. Beite, vedlikehold av gjerde og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette, tillates. Det kan gis dispensasjon for nødvendig luftfart i forbindelse med Kystverkets drift, vedlikehold og eventuelle nyoppføringer av anlegg jf. kap. 10.6.6.

MD slutter seg for øvrig til DN's tilråding og anbefaler opprettelse av Gjøsunholmen naturreservat i henhold til vedlagte forskrift og kart.

11.17 Måsehamrane naturreservat i Haram kommune

Det foreslåtte verneområdet utgjør 0,176 km² og omfatter ikke sjøareal. Området er av typisk fuglefjellskarakter. Området er blant annet hekkelokalitet for gråmåke, havhest, toppskarv og svartbak. Den botaniske verneverdien er også stor, med både varmekjære og atlantiske floraelement, og fuglefaunaen og insektfaunaen er generelt rik. Området er avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde i kommuneplanen.

Friluftsrådet for Ålesund og omland mener at verneplanen er et godt redskap for å ta vare på hekkelokaliteter for sjøfugl, men ønsker en justering slik at stien som krysser området kommer utenfor vernegrensen.

Fylket tilrår at ferdsel på sti som ligger ved øvre grense av det foreslåtte verneområdet tillates. Fylket tilrår med dette opprettelse av Måsehamrane naturreservat med foreslåtte grenser og forskrift.

DN slutter seg til fylkets tilråding.

MD foreslår noen tilpasninger i verneforskriftene jf. kap. 7.5. Det legges til at Forsvarets nødvendige lavtflygning tillates. Beite, vedlikehold av gjerde og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette, tillates. Unødig forstyrning av dyrelivet er forbudt og hunder skal

holdes i bånd, og rydding av vegetasjon på land og oppsetting av gjerde for regulering av beite kan tillates etter søknad.

MD slutter seg for øvrig til DNs tilråding og anbefaler opprettelse av Måsehamrane naturreservat i henhold til vedlagte forskrift og kart.

11.18 Haramsøya vestsida naturreservat i Haram kommune

Det foreslåtte verneområdet utgjør 0,901 km² hvorav omlag 0,310 km² sjøareal. Lokalteten ligger på vestsiden av Haramsøy og strekker seg fra sjøen med skjær og holmer opp mot et par hundre meter over havet. Landområdet har fuglefjellskaraktet og består av noen strandenger ved foten og urørte bratte fjellsider, rasmark og berghammer. Området er viktig hekkelokalitet for blant annet toppskarv og havhest. Det er betydelige botaniske verneverdier i fjellskjæringene med flere kravfulle arter, både oseaniske og kalkkrevende orkideer. I kommuneplanen er landområdet avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde, mens sjøområdet er regulert til naturområde.

Haram grunneierlag ønsker mindre strengt vern og at områder som er dyrket og brukes til beite tas ut av planforslaget.

En rettighetshaver er urolig for mulige hindringer for næringsdrift/husdyrhold og ønsker å ta ut sydlig del av verneforslaget.

Ulla havsportsenter synes verneplanen er en fornuftig løsning med hensyn til verdiøkning av våre naturperler. Senteret ønsker at organisert dykking unntas generelt under § 4 i verneforskriften.

Fylket viser til at det ikke foreslås restriksjoner for dykking i verneområdet, og at det derfor ikke trenges noe unntak for dette i verneforskriften. Fylket foreslår å endre grensene for verneområdet slik at all dyrket mark er utenfor. Beitemark foreslås ikke tatt ut, men tradisjonelt beite skal tillates i verneforskriften. Fylket tilrår forbud mot taretråling, og anbefaler med dette opprettelse av Haramsøya vestsida naturreservat med foreslåtte grenser og forskrift.

DN slutter seg til fylkets tilråding.

MD viser til at NVE i juni 2008 ga konsesjon til Haram vindkraftverk som overlapper noe med det foreslåtte verneområdet. Vedtaket ble påklaget til OED, som i vedtak av 14.12.09 opprettholdt vedtaket om konsesjon. Grensene for det foreslåtte verneområdet er derfor justert slik at landarealet er redusert fra 0.947 km² til 0.901 km² for å unngå overlapp med konsesjonsområdet for Haram vindkraftverk, jf. kap. 10.4.

MD foreslår noen tilpasninger i verneforskriftene jf. kap. 7.5. Det legges til at Forsvarets nødvendige lavtflygning tillates. Beite, vedlikehold av gjerde og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette, tillates. Unødig forstyrning av dyrelivet er forbudt og hunder skal holdes i bånd, og rydding av vegetasjon på land og oppsetting av gjerde for regulering av beite kan tillates etter søknad. Det kan gis dispensasjon for motorferdsel blant annet i forbindelse med oppsetting og vedlikehold av gjerder og rydding av vegetasjon og Kystverkets drift, vedlikehold og eventuelle nyoppføringer av anlegg jf. kap. 10.6.6.

MD slutter seg for øvrig til DN's tilråding og anbefaler opprettelse av Haramsøya vestsida naturreservat i henhold til vedlagte forskrift og kart.

11.19 Kjepina naturreservat i Haram kommune

Det foreslåtte verneområdet utgjør 0,064 km² hvorav omlag 0,061 km² sjøareal. Området består av en liten berglendt holme med omliggende skjær og sjøområde som utgjør en viktig hekkelokalitet for blant annet fiskemåke, teist, makrellterne og rødnebbterne. I kommuneplanen er landområdet avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde, mens sjøområdet er regulert til naturområde.

Ingen innkomne merknader.

Fylket tilrår Kjepina naturreservat med foreslåtte grenser og forskrift.

DN slutter seg til fylkets tilråding.

MD foreslår noen tilpasninger i verneforskriftene jf. kap. 7.5. Det legges til at Forsvarets nødvendige lavtflygning tillates. Unødig forstyrning av dyrelivet er forbudt og hunder skal holdes i bånd, plukking av planter og tang til privat forbruk tillates, og rydding av vegetasjon på land og oppsetting av gjerde for regulering av beite kan tillates etter søknad. Beite, vedlikehold av gjerde og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette, tillates. Det kan gis dispensasjon for nødvendig luftfart i forbindelse med Kystverkets drift, vedlikehold og eventuelle nyoppføringer av anlegg jf. kap. 10.6.6.

MD slutter seg for øvrig til DN's tilråding og anbefaler opprettelse av Kjepina naturreservat i henhold til vedlagte forskrift og kart.

11.20 Husfjellet naturreservat i Haram kommune

Det foreslåtte verneområdet utgjør 0,181 km² og omfatter ikke sjøareal. Området har fuglefjellspreng med berghamrer, blokkmark og urer. På toppen er området gresskledd med litt lyng og noe løvkratt i hamrene. Området er viktig hekkelokalitet for blant annet gråmåke, fiskemåke, toppskarv og havhest. Landområdet er avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde i kommuneplanen.

To rettighetshavere ber om justering av vernegrensen lenger vekk fra et bolighus og slik at kulturhage og beitemark blir liggende utenfor verneområdet. Den ene opplyser at han har plantet mye skog i området som han har planlagt å hogge; den andre at han vil kreve erstatning for nedskiting av toppskarv om Husfjellet blir vernet.

Fylket viser til at grensene i vest allerede er endret en gang av hensyn til bolighuset, og at tradisjonelt beite og stell av kulturhagen foreslås tillatt i verneområdet. Fylket tilrår opprettelse av Husfjellet naturreservat med foreslåtte grenser og forskrift.

DN slutter seg til fylkets tilråding.

MD viser til at området er truet av gjengroing. Det legges inn i verneforskriften at skog som er plantet før vernevedtaket kan hogges. Nyplanting er ikke tillatt. Det skal utarbeides forvaltningsplan for området med retningslinjer for forvaltning og aktuelle skjøtselstiltak. MD foreslår også noen øvrige tilpasninger i verneforskriftene jf. kap. 7.5. Det legges til at

Forsvarets nødvendige lavtflygning tillates. Beite, vedlikehold av gjerde og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette, tillates. Unødig forstyrning av dyrelivet er forbudt og hunder skal holdes i bånd, plukking av planter og tang til privat forbruk tillates, og rydding av vegetasjon på land og oppsetting av gjerde for regulering av beite kan tillates etter søknad. Det kan gis dispensasjon for motorferdsel blant annet i forbindelse med hogst av plantet skog, rydding av vegetasjon og oppsetting og vedlikehold av gjerder, og Kystverkets drift, vedlikehold og eventuelle nyoppføringer av anlegg jf. kap. 10.6.6.

MD slutter seg for øvrig til DN's tilråding og anbefaler opprettelse av Husfjellet naturreservat i henhold til vedlagte forskrift og kart.

11.21 Svetlingane naturreservat i Haram kommune

Det foreslåtte verneområdet utgjør 0,119 km² hvorav omlag 0,114 km² sjøareal. Området består av tre større og noen mindre skjær og omliggende sjøområde som ligger svært værhardt til ut mot åpent hav. På det største skjæret er det felt med frodig gressvegetasjon. Området er viktig hekkelokalitet for blant annet toppskarv, gråmåke, svartbak, sildemåke og teist. Grågås bruker lokaliteten i mytetiden, og det finnes også steinkobbe i området. I kommuneplanen er landområdet avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde, mens sjøområdet er regulert til naturområde.

Ulla havsportsenter har samme kommentar som til Haramsøya vestsida jf. kap. 11.19.

FMC BioPolymer, Taretrålfiskernes forening, Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet, Norsk Industri og Kjemisk Forbund mener taretråling bør tillates i alle områdene utenom hekkesesongen, og FMC BioPolymer trekker fram Svetlingane som ett av syv viktigste områder for dem.

Fylket viser til at organisert dykking innenfor reservatet vil være tillatt, men anbefaler forbud mot taretråling. Fylket tilrår med dette opprettelse av Svetlingane naturreservat med foreslåtte grenser og forskrift.

DN slutter seg til fylkets tilråding.

MD viser til områdets økologiske funksjon blant annet som hekkeområde for teist og toppskarv og at taretråling her ikke vil være forenlig med verneformålet jf. kap. 10.6.3. MD foreslår noen tilpasninger i verneforskriftene jf. kap. 7.5. Det legges til at Forsvarets nødvendige lavtflygning tillates. Unødig forstyrning av dyrelivet er forbudt og hunder skal holdes i bånd, plukking av planter og tang til privat forbruk tillates, og rydding av vegetasjon på land kan tillates etter søknad. Beite, vedlikehold av gjerde og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette, tillates. Det kan gis dispensasjon for nødvendig luftfart i forbindelse med Kystverkets drift, vedlikehold og eventuelle nyoppføringer av anlegg jf. kap. 10.6.6.

MD slutter seg for øvrig til DN's tilråding og anbefaler opprettelse av Svetlingane naturreservat i henhold til vedlagte forskrift og kart.

11.22 Rødholmen naturreservat i Haram kommune

Det foreslåtte verneområdet utgjør 0,438 km² hvorav omlag 0,411 km² sjøareal.

Området omfatter småkuperte holmer og skjær og omliggende sjøområde. Den største holmen har frodig gressvekst, noen litt snau bergskrenter og svaberg og parti med rullestein på stranden. Området er viktig hekkelokalitet for blant annet rødnebbterne, makrellterne, teist og flere måkearter. Området er også viktig overnattingsplass for skarv. På den vestligste holmen finnes Rødholmen fyr og murer etter tidligere fyrhus. På den største holmen er det også rester av husmurer som teist bruker som hekkeplasser. I kommuneplanen er landområdet avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde, mens sjøområdet er regulert til naturområde.

Ulla havsportsenter har samme kommentar som til Haramsøya vestside jf. kap. 11.19.

Fylket viser til at organisert dykking innenfor reservatet vil være tillatt. Fylket tilrår opprettelse av Rødholmen naturreservat med foreslåtte grenser og forskrift.

DN slutter seg til fylkets tilråding.

MD foreslår noen tilpasninger i verneforskriftene jf. kap. 7.5. Det legges til at Forsvarets nødvendige lavtflygning tillates. Unødig forstyrning av dyrelivet er forbudt og hunder skal holdes i bånd, plukking av planter og tang til privat forbruk tillates, og rydding av vegetasjon på land kan tillates etter søknad. Beite og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette tillates. Det kan gis dispensasjon for nødvendig luftfart i forbindelse med Kystverkets drift, vedlikehold og eventuelle nyoppføringer av anlegg jf. kap. 10.6.6.

MD slutter seg for øvrig til DNs tilråding og anbefaler opprettelse av Rødholmen naturreservat i henhold til vedlagte forskrift og kart. Samtidig oppheves forskrift av 24. mai 1935 om fuglelivsfredning av Rødholmen fyr.

11.23 Feøya naturreservat i Vestnes kommune

Det foreslåtte verneområdet utgjør 0,404 km² hvorav omlag 0,254 km² sjøareal. Sjøfuglkoloniene i området er blant de største i midtre fjordstrøk i Møre og Romsdal. Teist, ærfugl, makrellterne, rødnebbterne og en rekke måkearter som fiskemåke, gråmåke, svartbak og sildemåke hekker her. Bestander av alm, villmorell og hagtorn er av botanisk interesse. Landarealet er båndlagt som kulturminne i kommuneplanen, mens sjøområdet ikke er regulert til noe spesielt formål.

Eier av Feøya ønsker ferdselsforbud hele året, sekundært fra 1. april til 20. august. Han mener det i praksis har vært ferdselsrestriksjoner på Feøya i denne perioden alltid. For øvrig ønsker han at opplag av båter med feste i eksisterende pullerter og uttak av måkeegg skal være tillatt.

Nordmøre og Romsdal friluftsråd mener Feøya ikke bør vernes som naturreservat, og at en skjøtselplan må til for å hindre gjengroing.

Friluftsrådet for Ålesund og omland ber om at landskapsvernområde vurderes som verneform, og mener gjengroing grunnet mindre beiting kan være større fare for arts mangfoldet på øya enn noe ferdsel.

Fylket viser til at Feøya historisk sett har vært lite brukt til friluftsliv på grunn av beitet på øya. Fylket er enig med eier i at utvidet ferdselsforbud vil styrke beskyttelsen av fuglene i hekkingen, og foreslår utvidelse til perioden 1. april til 20. august. Videre foreslås det å

legge til rette for tillatelse til opplag av båter med feste i eksisterende pullerter. Fylket tilrår opprettelse av Feøya naturreservat med foreslåtte grenser og forskrift. Fylket foreslår å tillate grunneier uttak av inntil 100 måkeegg fra området.

DN mener at verneverdi og behov for ferdselsforbud ikke er vesentlig forskjellig mellom dette og de andre foreslåtte verneområdene. Forskjell i ferdselsforbud mellom ulike områder i verneplanen vil bli ressurskrevende med hensyn til informasjon, skilting og håndheving. Direktoratet tilrår derfor at ferdselsforbud gjelder i perioden 1. mai til 31. juli.

MD ser at forskjellig periode for ferdselsforbud mellom nærliggende sjøfuglreservat kan bidra til misforståelser og utfordringer i forhold til informasjon og håndheving, og slutter seg derfor til DN's tilråding om ikke å utvide ferdselsforbudsperioden. MD viser til at området er truet av gjengroing. Det skal utarbeides forvaltningsplan for området med retningslinjer for forvaltning og aktuelle skjøtselstiltak. MD foreslår også noen øvrige tilpasninger i verneforskriftene jf. kap. 7.5. Det legges til at Forsvarets nødvendige lavtflygning tillates. Beite, vedlikehold av gjerde og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette, tillates. Unødig forstyrning av dyrelivet er forbudt og hunder skal holdes i bånd, plukking av planter og tang til privat forbruk tillates, og rydding av vegetasjon på land og oppsetting av gjerde for regulering av beite kan tillates etter søknad. Det kan også gis dispensasjon for nødvendig luftfart eller motorferdsel i forbindelse med Kystverkets drift, vedlikehold og eventuelle nyoppføringer av anlegg jf. kap. 10.6.6.

I forhold til eggsanking viser MD til at dette tradisjonelt foregår i eggleggingsperioden før fuglen begynner å ruge. Ved eggsanking på rett tidspunkt vil fuglen normalt erstatte egg som plukkes med nytt egg. MD viser imidlertid til at fire måkearter hekker her, og at det må utvises forsiktighet slik at eggplukking ikke reduserer ungeproduksjonen. MD foreslår derfor en presisering i forskriften om at egg kun kan plukkes i selve eggleggingsperioden, og at det ikke kan tas mer enn ett egg per rede. Sammenholdt med at retten til eggplukking kun går til grunneier, som har tradisjon for slik sanking, mener MD at tillatelse til eggsanking vil være forsvarlig. MD understreker at forvaltningsmyndigheten må følge med på utviklingen og at retten kan innstrammes dersom utviklingen i verneverdiene av denne eller andre årsaker skulle gå i feil retning.

MD slutter seg for øvrig til DN's tilråding og anbefaler opprettelse av Feøya naturreservat i henhold til vedlagte forskrift og kart.

11.24 Vistdalsholmen naturreservat i Nesset kommune

Det foreslåtte verneområdet utgjør 0,127 km² hvorav omlag 0,094 km² sjøareal. Holmen er dels skogledd med åpne parti av gressmark og svaberg og en åpen, gammel hytte. Holmen er en av svært få holmer i indre fjordstrøk i fylket. Området er viktig hekkelokalitet for blant annet flere måkearter. På 90-tallet hekket også makrellterne og rødnebbterne i området, og området kan på nytt bli en viktig hekkelokalitet for disse artene. Det ble i april 2008 observert tett med sjøfugl på svabergene, herunder svært mye sildemåke, men også en rekke andre arter. I kommuneplanen er landområdet avsatt som naturvernområde. Sjøområdet er regulert til naturområde.

Nesset kommune mener verneforskriften bør tilpasses den enkelte lokalitet. Kommunen forventer at fylket gjennomfører informasjonstiltak og aktivt tilsyn, men ønsker å bli invitert av fylket til å drøfte muligheten for lokal forvaltning av verneområdet.

Nordmøre og Romsdal friluftsråd mener Vistdalsholmen bør vernes som landskapsvernområde med skjøtselsplan, og at sterk gjengroing medfører endringer som kan gjøre holmene uegnet for hekking av sjøfugl.

Fylket foreslår å endre forskriftene slik at forbud mot motorisert ferdsel i sjø og bålbrekking fjernes. Fylket viser til at ved tidligere kontakt med kommunene om lokal forvaltning ønsket få kommuner slikt ansvar, men nå bør kanskje dette drøftes på nytt. Fylket vil komme tilbake til dette samt med en orientering om informasjonstiltak og tilsyn. Fylket tilrår opprettelse av Vistdalsholmen naturreservat med foreslåtte grenser og forskrift.

DN viser til at når det gjelder lokal forvaltning av verneområder har DN tilbudt kommunene å overta forvaltningsmyndigheten for verneområder basert på avtale. MD ba i brev av 4. desember 2002 DN om å gjennomføre delegering til de kommuner som har svart ja uten forbehold. Forsøket med avtalebasert delegering skal evalueres etter 5 år. Dersom kommuner som fikk forvaltningsmyndighet den gang eller andre kommuner senere ønsker overført slik styremakt på de premisser som lå til grunn for delegeringen den gang, skal brevet av 4. desember 2002 ikke være til hinder for dette. Dette gjelder også for senere opprettede verneområder.

MD viser til at området er truet av gjengroing. Det skal utarbeides forvaltningsplan for området med retningslinjer for forvaltning og aktuelle skjøtselstiltak. MD foreslår også noen øvrige tilpasninger i verneforskriftene jf. kap. 7.5. Det legges til at Forsvarets nødvendige lavtflygning tillates. Beite, vedlikehold av gjerde og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette, tillates. Unødig forstyrning av dyrelivet er forbudt og hunder skal holdes i bånd, plukking av planter og tang til privat forbruk tillates, og rydding av vegetasjon på land og oppsetting av gjerde for regulering av beite kan tillates etter søknad.

MD slutter seg for øvrig til DNs vurdering, og anbefaler med dette opprettelse av Vistdalsholmen naturreservat i henhold til vedlagte forskrift og kart.

11.25 Prestholmen naturreservat i Nesset kommune

Det foreslåtte verneområdet utgjør 0,084 km² hvorav omlag 0,073 km² sjøareal. Holmen er uberørt, kupert med svaberg langs sjøen og en liten vik med rullestein og en bratt skrent. Prestholmen er sammen med Vistdalsholmen en av svært få holmer i indre fjordstrøk i fylket. Området er viktig hekkelokalitet for blant annet sildemåke og flere andre måkearter. Området har også en av de få fjordkoloniene i fylket med hekkende krykkje. Det ble i april 2008 observert tett med sjøfugl på svabergene, herunder svært mye sildemåke men også en rekke andre arter. I kommuneplanen er landområdet båndlagt som naturvernområde, mens sjøområdet er regulert til naturområde.

Nesset kommune og Nordmøre og Romsdal friluftsråd har samme merknader som de har til området Vistdalsholmen jf. kap. 11.25.

Fylket har også samme merknader som til området Vistdalsholmen. Fylket tilrår opprettelse av Prestholmen naturreservat med foreslåtte grenser og forskrift.

DN har samme kommentar som til området Vistdalsholmen.

MD viser til at området er truet av gjengroing. Det skal utarbeides forvaltingsplan for området med retningslinjer for forvaltning og aktuelle skjøtselstiltak. MD foreslår også noen øvrige tilpasninger i verneforskriftene jf. kap. 7.5. Det legges til at Forsvarets nødvendige lavtflygning tillates utenom i hekkeperioden 15. april – 15. august, jf. kap. 7.5 og 10.6.7. Beite og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette, tillates. Unødig forstyrning av dyrelivet er forbudt og hunder skal holdes i bånd, plukking av planter og tang til privat forbruk tillates, og rydding av vegetasjon på land kan tillates etter søknad.

MD slutter seg for øvrig til DN's tilråding og anbefaler opprettelse av Prestholmen naturreservat i henhold til vedlagte forskrift og kart.

11.26 Tautra vest naturreservat i Midsund kommune

Det foreslåtte verneområdet utgjør 1,603 km² hvorav omlag 1,215 km² sjøareal. Området består av fuktig lynghei med langsgående bergrygger sørvest på Tautra, samt noen mindre holmer og skjær i vest og omliggende sjøområde. Området er viktig hekkelokalitet for blant annet fiskemåke, sildemåke, gråmåke og svartbak. Landområdet er avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde i kommuneplanen, mens sjøområdet ikke er regulert til noe spesielt formål.

Flere grunneiere er kritiske mot ferdselsforbud sommerstid for grunneiere på øya og mener at rydding av einerkratt, busker og trær må tillates for å holde kulturlandskapet åpent. Én savner dialog og mer målrettede verneregler.

En hytteeier mener stedsnavn i verneplanen må endres. Hun ønsker fri ferdsel for seg og sine besøkende innenfor reservatet og foreslår et unntak med mulighet for revurdering dersom utviklingen i fuglebestanden er negativ.

Midsund kommune er imot verneforslaget og mener det ikke tar hensyn til innbyggernes bruk av området. Kommunen ønsker at Tautra og holmene skal kunne brukes som rekreasjonsområde som før, og mener hensyn til rekreasjon og sjøfugl kan kombineres.

Nord Heggdal Vel ønsker at området fortsatt skal være rekreasjonsområde og ikke vernes som naturreservat. De viser til at Tautra vest er blant de mest populære utfartsplassene sommerstid og mener forbud mot eggplukking vil være god nok beskyttelse for sjøfuglene.

Nordmøre og Romsdal friluftsråd ønsker å skille mellom fastlands-Tautra til landskapsvernområde og holmene i vest til naturreservat.

Fylket opplyser at de har brukt stedsnavn fra det offisielle kartverket. Fylket er enig i at hytteeier må kunne ferdes fritt rundt hytta. Av hensyn til grunneieres ønske om ferdsel på sin grunn uten å knytte dette til næringsutøving og av hensyn til holmenes store verdi som rekreasjonsområde for allmennheten, foreslår fylket å tillate ferdsel i verneområdet også sommerstid. Fylket tilrår derfor Tautra vest vernet som fuglefredningsområde med foreslåtte grenser og forskrift.

DN mener at ut fra forekomsten av sjøfugl bør området vernes som naturreservat. Ettersom ferdsel forstyrrer hekkende sjøfugl, tilrår DN ferdselsforbud i hekkesesongen. DN viser til at ferdselsforbudet ikke til hinder for bruken av hytta i naturreservatet, og at beite og nødvendig ferdsel i forbindelse med tilsyn, vedlikehold av gjerder og liknende også vil være tillatt i tiden med ferdselsforbud.

MD mener at fri ferdsel i hekkesesongen er like uforenlig med verneformålet i dette området som de øvrige områder i verneplanen. MD slutter seg derfor til DN's vurdering om verneform og ferdselsforbud i hekkesesongen. MD viser til at området er truet av gjengroing. Det skal utarbeides forvaltningsplan for området med retningslinjer for forvaltning og aktuelle skjøtselstiltak. MD foreslår også noen øvrige tilpasninger i verneforskriftene jf. kap. 7.5. Det legges til at Forsvarets nødvendige lavtflygning tillates. Beite, vedlikehold av gjerde og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette, tillates. Unødig forstyrning av dyrelivet er forbudt, hunder skal holdes i bånd og plukking av planter og tang til privat forbruk tillates. Det kan gis dispensasjon for rydding av vegetasjon på land og oppsetting av gjerde for regulering av beite, og nødvendig motorferdsel i forbindelse med dette og med Kystverkets drift, vedlikehold og eventuelle nyoppføringer av anlegg jf. kap. 10.6.6.

MD slutter seg for øvrig til DN's tilråding og anbefaler opprettelse av Tautra vest naturreservat i henhold til vedlagte forskrift og kart.

11.27 Sveltingen naturreservat i Sandøy kommune

Det foreslåtte verneområdet utgjør 0,150 km² hvorav omlag 0,137 km² sjøareal. Området består av to mindre skjær med litt gressvekst og steinur, og omliggende sjøområde. Området er en verdifull hekkelokalitet for sjøfugl, toppskarv og teist. Området er ikke regulert for spesiell bruk i kommuneplanen.

Sandøy kommune er imot verneforslaget og viser til at kommunen har omlag 20 km² landareal og lite friareal som kan disponeres av lokalbefolkningen. Enhver innskrenking av bruksmulighet for arealene vil derfor virke dramatisk. Kommunen etterlyser en utredning som rettferdiggjør verneformen naturreservat. Kommunen forutsetter at forskriften endres slik at bruk av motorbåt og dykking blir tillatt.

Fylket viser til at motorisert ferdsel på sjø og dykking blir tillatt. I forhold til landarealet mener fylket at Sveltingen ikke er noe viktig rekreasjonsareal verken for lokalbefolkningen eller andre. Videre forslår fylket at taretråling tillates utenom hekkesesongen. Fylket tilrår med dette opprettelse av Sveltingen naturreservat med foreslåtte grenser og forskrift.

DN slutter seg til fylkets tilråding.

MD viser til at det foreslåtte vern av landområder i kommunen (det vil si i område 28, 29 og 30 sammenlagt) utgjør under 2.5 % av kommunens totale landareal, og at det er gjort omfattende tilpasninger som sikrer lokalbefolkningen bruksmulighet også i hekkesesongen i viktige deler av vernet landareal. MD understreker at forvaltningsmyndigheten må sørge for tiltak som minimaliserer risiko for forstyrrelse av fuglelivet og som sikrer at presset på området ikke øker. Av hensyn til tarenæringen åpnes det for taretråling utenom hekkesesongen. MD foreslår også noen øvrige tilpasninger i verneforskriftene jf. kap. 7.5. Det legges til at Forsvarets nødvendige lavtflygning tillates. Beite og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette, tillates. Unødig forstyrning av dyrelivet er forbudt og hunder skal holdes i bånd, plukking av planter og tang til privat forbruk tillates, og det kan gis dispensasjon for rydding av vegetasjon på land.

MD slutter seg for øvrig til DN's tilråding og anbefaler opprettelse av Sveltingen naturreservat i henhold til vedlagte forskrift og kart.

11.28 Røssholmen – Skjela - Oterholmen naturreservat i Sandøy kommune

Det foreslåtte verneområdet utgjør 3,406 km² hvorav omlag 3,215 km² sjøareal. Området består av tre større og flere mindre holmer og skjær og omliggende sjøområde. Røssholmen er kupert med et større parti fuktig gressmark, noen lave knauser på østsiden, en relativt stor rullesteinsur og en torvhytte. Skjela er en nokså avlang bergrygg med en del urte- og gressvegetasjon i sprekker og søkk. Oterholmen er småkupert og gresskledd, dels myrlendt, med svaberg og noen knauser langs sjøen. Omkring disse holmene er det gruntvannsområder med flere mindre skjær som gir gode forhold for sjøfugl. Området har en av de største toppskarvkoloniene i fylket. Også blant annet krykkje, teist og flere måkearter hekker her. Området er en svært viktig overvintringsplass for en lang rekke fuglearter. Området er ikke regulert for spesiell bruk i kommuneplanen.

En grunneier er imot verneforslaget og mener det er urimelig at fastboende, men ikke grunneier, har mulighet til å gå i land i fredningstiden.

Sandøy kommune er imot verneforslaget og har samme merknad som til området Sveltingen (kap. 11.28).

En bruker av området er positiv til vernet om de fastboende på øya Ona vest for Røssholmen får bruke Røssholmen og Skjela som før, men mener det er et minus at grilling ikke skal være tillatt.

Ona - Husøy vel er tilfreds med at beboere på Ona får tilgang til Røssholmen og Skjela.

Nordmøre og Romsdal friluftsråd ønsker å endre verneform til landskapsvernområde. Lokalbefolkningens beskjedne bruk av holmene bør kunne fortsette, mens turisme vil medføre økt bruk og bør ikke tillates.

FMC BioPolymer, Taretrålfiskernes forening, Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet, Norsk Industri og Kjemisk Forbund mener taretråling bør tillates i alle områdene utenom hekkesesongen, og FMC BioPolymer trekker fram dette området som ett av syv viktigste områder for dem.

Fylket mener ferdsel på Skjela og Røssholmen kan tillates sommerstid uten at dette vedrører sjøfuglene vesentlig. Vernet vil da verken være til hinder for rettighetshavers mulighet til gårdsdrift, jakt, laksesteng og hummerfiske eller alles mulighet til å gå i land på de to holmene også sommerstid. Fylket foreslår videre å endre forskriften slik at motorisert ferdsel på sjø og dykking blir tillatt. Taretråling bør derimot forbys. Fylket tilrår med dette opprettelse av Røssholmen – Skjela - Oterholmen naturreservat med foreslåtte grenser og forskrift.

DN slutter seg til fylkets tilråding.

MD viser til at området er en svært viktig hekkelokalitet for toppskarv og at taretråling derfor ikke bør tillates jf. kap. 10.6.3. MD viser videre til sin kommentar under 11.28 om hensyn til lokalbefolkningens bruksmulighet. MD understreker at unntaket fra ferdselsforbudet i fredningstiden for holmene Skjela og Røssholmen gjelder for alle. MD foreslår også noen øvrige tilpasninger i verneforskriftene jf. kap. 7.5. Det legges til at Forsvarets nødvendige lavtflygning tillates. Beite, vedlikehold av gjerde og nødvendig

ferdsel i forbindelse med dette, tillates. Unødig forstyrning av dyrelivet er forbudt og hunder skal holdes i bånd, plukking av planter og tang til privat forbruk tillates, og det kan gis dispensasjon for rydding av vegetasjon på land.

MD slutter seg for øvrig til DN's tilråding og anbefaler opprettelse av Røssholmen – Skjela – Oterholmen naturreservat i henhold til vedlagte forskrift og kart.

11.29 Saltstein - Kløvningen naturreservat i Sandøy og Aukra kommuner

Det foreslåtte verneområdet utgjør 12,082 km² hvorav omlag 11,945 km² sjøareal. Av totalarealet ligger 7,112 km² i Sandøy kommune og 4,970 km² i Aukra kommune. Lokaliteten består av en gruppe holmer og et større gruntvannsområde i Hustadvika med mange skjær og båer. Området er en viktig hekkelokalitet for toppskarv og i gode år kan det være betydelig forekomst av sjøfugl i området. Det er viktig å se området under ett, ettersom sjøfuglkoloniene flytter mellom holmene i området. I tillegg til toppskarv hekker både ærfugl og svartbak her. Gruntvannsområdet er viktig som oppvekst- og myteområde for ærfugl og grågås og for overvintrende sjøfugl av mange arter. I kommuneplanen for Aukra er landområdet avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde mens sjøområdet er regulert til natur-, fiske-, friluftslivs-, ferdsels- og akvakulturområde. Området i Sandøy kommune er ikke regulert for spesiell bruk.

En grunneier er imot verneforslaget og mener det er urimelig at fastboende, men ikke grunneier, har mulighet til å gå i land i fredningstiden.

Sandøy kommune er imot verneforslaget og har samme merknad som til områdene Sveltingen og Røssholmen – Skjela – Oterholmen (kap. 11.28-11.29). Sandøy kommune forutsetter videre at kommunegrensene for verneområdet Saltstein – Kløvningen rettes opp. Dersom verneforslaget opprettholdes, må ferdselsforbudet tas vekk.

FMC BioPolymer, Taretrålfiskernes forening, Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet, Norsk Industri og Kjemisk Forbund mener taretråling bør tillates i alle områdene utenom hekkesesongen, og FMC BioPolymer trekker fram dette området som ett av syv viktigste områder for dem.

Fylket mener ferdsel på selve Saltstein kan tillates sommerstid uten at dette vedrører sjøfuglene vesentlig, og viser til at motorisert ferdsel på sjø og dykking er foreslått tillatt. Fylket retter opp kommunegrensene i henhold til offisielle kart. Etter en helhetlig vurdering av taretrålingsinteressene opp mot sjøfuglvernet foreslår fylket å tillate taretråling i området i tiden 1. august til 30. april.

DN slutter seg til fylkets tilråding og anbefaler opprettelse av Saltstein - Kløvningen naturreservat med foreslåtte grenser og forskrift.

MD viser til at selve Saltstein bare er en av mange holmer i området og slutter seg til at ferdsel på denne enkeltholmen kan tillates også sommerstid. Det er imidlertid viktig at forvaltningsmyndigheten vurderer dette i forhold til forflytningen av hekkende toppskarv innen området og iverksetter tiltak etter behov slik at risiko for forstyrrelse minimaliseres. MD viser videre til kap. 11.28 om hensyn til lokalbefolkningen i Sandøy kommunes bruksmulighet. MD viser til at unntaket fra ferdselsforbudet i fredningstiden for Saltsteinen gjelder for alle. Av hensyn til tarenæringen åpnes området for taretråling utenom hekkesesongen, jf. kap. 10.6.3. MD foreslår også noen øvrige tilpasninger i

verneforskriftene jf. kap. 7.5. Det legges til at Forsvarets nødvendige lavtflygning tillates. Beite, vedlikehold av gjerde og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette, tillates. Unødig forstyrning av dyrelivet er forbudt og hunder skal holdes i bånd, plukking av planter og tang til privat forbruk tillates, og det kan gis dispensasjon for rydding av vegetasjon på land.

MD slutter seg for øvrig til DN's tilråding og anbefaler opprettelse av Saltstein - Kløvningen naturreservat i henhold til vedlagte forskrift og kart.

11.30 Orholmen - Grønningen naturreservat i Aukra kommune

Det foreslåtte verneområdet utgjør 4,174 km² hvorav omlag 4,006 km² sjøareal. Området består av flere eksponerte holmer og skjær med en del gruntvannsområder omkring. Området er et viktig hekkeområde for blant annet makrell- og rødnebbterne. Vinterstid er gruntvannsområdene tilholdssted for blant annet ærfugl, skarv og måker. I kommuneplanen er landområdet avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde, mens sjøområdet er regulert til natur-, fiske-, friluftslivs- og ferdselsområde.

Aukra kommune er positiv til verneforslaget. Kommunen mener vernereglene ikke må være til hinder for ny næringsutvikling innenfor tradisjonelt landbruk, fiske og fangst (f. eks. gårdsturisme) eller framtidige tiltak for å redusere beiteskader fra grågås på innmark.

Fylket finner det vanskelig å ta stilling til ny næringsutvikling innenfor primærnæringene på generell basis, men viser til at de generelle unntakene ligger under § 4 i verneforskriften. Fylket viser til at grågås ikke er regnet som sjøfugl, og at uttak av grågås kan søkes om under eventuell forvaltningsplan for området. Fylket foreslår å åpne området for taretråling utenom hekkesesongen og tilrår med dette opprettelse av Orholmen – Grønningen naturreservat med foreslåtte grenser og forskrift.

DN slutter seg til fylkets tilråding.

MD foreslår noen tilpasninger i verneforskriftene jf. kap. 7.5. Det legges til at Forsvarets nødvendige lavtflygning tillates. Beite og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette, tillates. Unødig forstyrning av dyrelivet er forbudt og hunder skal holdes i bånd, plukking av planter og tang til privat forbruk tillates. Det kan gis dispensasjon for nødvendig luftfart i forbindelse med Kystverkets drift, vedlikehold og eventuelle nyoppføringer av anlegg jf. kap. 10.6.6. Det kan også gis dispensasjon for rydding av vegetasjon på land og tiltak for å redusere skader etter beiting av grågås på innmark. MD anbefaler med dette opprettelse av Orholmen - Grønningen naturreservat i henhold til vedlagte forskrift og kart.

11.31 Tromskjera - Mannskjera naturreservat i Eide og Averøy kommuner

Det foreslåtte verneområdet utgjør 2,712 km² hvorav omlag 2,627 km² sjøareal. Av totalarealet ligger 1,371 km² i Eide kommune og 1,341 km² i Averøy kommune. Lokaliteten er et skjærgårdsområde med flere mindre, flatlendte holmer med oppsprukket berg og noe gress, og er viktig hekkelokalitet for blant annet fiskemåke og svartbak. Også makrellterne hekker tidvis her. Delen av området som ligger i Eide kommune er avsatt til natur, fiske- og friluftsområde i Eides kommuneplan. I Averøys kommuneplan er området regulert til båndlagt/skal båndlegges som naturområde.

Eide kommune er imot verneforslaget.

Averøy kommune er bekymret for stort areal og streng verneform og i mot verneforslaget. Om en plan allikevel blir fremmet bes det om at arealet reduseres til minimum og at vern ikke er til hinder for fiskernes handlefrihet, mulighet for havbeite, seljakt og dykking.

NVE viser til søknaden om vindkraftprosjektet Havsul IV som kan berøre verneplanen og mener at verneprosessen og konsesjonsprosessen må samordnes.

Fylket bemerker at de ikke kan utsette verneplanarbeidet i påvente av synkron saksbehandling av vindmølleplaner i området og sender sin tilråding til DN uavhengig av vindmølleprosessen. Fylket mener arealet i verneforslaget allerede er redusert til minimum og at fiskerne ikke har fått innskrenket sin handlefrihet. Fiske, jakt og fangst etter lov om viltet, lov om laks- og innlandsfisk samt lov om saltvannsfisk, og dykking ved ikke-landbasert aktivitet slik det utføres i dag, vil være tillatt. Fylket finner det vanskelig å ta stilling til eventuelt havbeite uten at det er nærmere spesifisert. Fylket foreslår at taretråling kan tillates utenom hekkesesongen, og tilrår med dette opprettelse av Tromskjera - Mannskjera naturreservat med foreslåtte grenser og forskrift.

DN har av hensyn til blant annet fugleliv, landskap og friluftsliv frarådd overfor NVE at det gis konsesjon til Havsul IV. DN viser til direkte konflikt mellom eventuell konsesjon til Havsul IV vindkraftverk og vern av området Orskjera som ligger lenger ut i havet, og mulig konflikt ift verneinteressene i området Tromskjera - Mannskjera. DN slutter seg for øvrig til fylkets tilråding.

MD viser til at NVE 24. juni 2008 avslo konsesjonssøknaden for Havsul IV, og at avgjørelsen ikke er påklaget. Det er således ingen konflikt mellom vindkraft og vern av dette området. MD foreslår noen tilpasninger i verneforskriftene jf. kap. 7.5. Det legges til at Forsvarets nødvendige lavtflygning tillates. Beite, vedlikehold av gjerde og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette, tillates. Unødig forstyrning av dyrelivet er forbudt og hunder skal holdes i bånd, plukking av planter og tang til privat forbruk tillates, og det kan gis dispensasjon for rydding av vegetasjon på land.

MD slutter seg for øvrig til DN's tilråding og anbefaler med dette opprettelse av Tromskjera – Mannskjera naturreservat i henhold til vedlagte forskrift og kart.

11.32 Orskjera naturreservat i Eide og Averøy kommuner

Det foreslåtte verneområdet utgjør 10,696 km² hvorav omlag 10,497 km² sjøareal. Av totalarealet ligger 6,543 km² i Eide kommune og 4,153 km² i Averøy kommune. Området er et større skjærgårdsområde med flere titalls små flatlendte holmer og skjær og litt gressvekst på de største holmene. Området er særlig eksponert for vær og vind. Området er en svært viktig hekkelokalitet for toppskarv og eneste kjente hekkelokalitet for storskarv i fylket. Det er også hekkeområde for blant annet flere terne- og måkearter. Flere sjøfuglarter overvintrer i gruntvannsområdene rundt Orskjera. Mest tallrike er skarv, måker, havelle og ærfugl, og totalt kan flere hundre sjøfugler finnes her. De marinbiologiske interessene i området er også store. Orskjera er svært viktig kasteplass for steinkobbe, og havert har jevnlig tilhold. Området er avsatt til natur-, ferdsels-, fiske- og friluftsområde i kommuneplanene for Eide og Averøy.

Eide kommune er i mot verneforslaget.

Averøy kommune har samme merknad som til Tromskjera – Mannskjera jf. kap. 11.32.

FMC BioPolymer, Taretrålfiskernes forening, Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet, Norsk Industri og Kjemisk Forbund mener taretråling bør tillates i alle områdene utenom hekkesesongen, og FMC BioPolymer trekker fram Orskjera som ett av syv viktigste områder for dem.

NOF påpeker at dette er den eneste hekkelokaliteten for storskarv i fylket og at vern her bør prioriteres høyt.

NVE viser i sin høringsuttalelse til at vindkraftprosjektet Havsul IV overlapper med det foreslåtte verneområdet. NVE mener verneprosessen og konsesjonsprosessen må samordnes.

Fylket bemerker at de ikke kan utsette verneplanarbeidet i påvente av synkron saksbehandling av vindmølleplaner i området og sender sin tilråding til DN uavhengig av prosessen med vindmølleplanene. Fylket mener arealet i verneforslaget allerede er redusert til et minimum og at fiskerne ikke har fått innskrenket sin handlefrihet. Videre vil jakt, fangst og fiske etter henholdsvis lov om viltet, lov om laks og innlandsfisk og lov om saltvannsfisk, samt dykking ved ikke-landbasert aktivitet slik det utføres i dag, være tillatt. Fylket fraråder unntak fra ferdselsforbudet for seljakt i hekkesesongen. Fylket tilrår forbud mot taretråling, men finner det vanskelig å ta stilling til eventuelt havbeite på generell basis. Fylket tilrår opprettelse av Orskjera naturreservat med foreslåtte grenser og forskrift.

DN viser til at det er søkt om å etablere tre offshore vindkraftanlegg; Havsul I, Havsul II og Havsul IV i Møre og Romsdal. Søknadene har vært på offentlig høring og ligger hos NVE for konsesjonsbehandling. DN har av hensyn til blant annet fugleliv, landskap og friluftsliv frarådd at det gis konsesjon til Havsul IV. DN viser til direkte konflikt mellom vern og eventuell konsesjon til Havsul IV vindkraftverk som er planlagt lokalisert midt i verneområdet pluss tilgrensende område. DN slutter seg for øvrig til fylkets tilråding.

MD viser til at NVE 24. juni 2008 avslo konsesjonssøknaden for Havsul IV med begrunnelse i blant annet hensyn til landskap og verneverdi for sjøfugl. Avgjørelsen ble ikke påklaget. MD foreslår noen tilpasninger i verneforskriftene jf. kap. 7.5. Det legges til at Forsvarets nødvendige lavtflygning tillates. Beite, vedlikehold av gjerde og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette, tillates. Unødig forstyrning av dyrelivet er forbudt og hunder skal holdes i bånd, plukking av planter og tang til privat forbruk tillates, og det kan gis dispensasjon for rydding av vegetasjon på land. Området er eneste kjente hekkelokalitet for storskarv i fylket, og jakt på storskarv forbys i området. MD slutter seg for øvrig til DN's tilråding.

MD anbefaler med dette opprettelse av Orskjera naturreservat i henhold til vedlagte forskrift og kart.

11.33 Fugløya naturreservat i Kristiansund kommune

Det foreslåtte verneområdet utgjør 0,262 km² hvorav omlag 0,224 km² sjøareal. Fugløya er en flatlendt mindre øy med kultureng og strandeng, og grunne sjøområde omkring. Området er viktig hekkeområde særlig for ærfugl, fiskemåke og rødnebbterne. Også en rekke andre sjøfuglarter og øvrige fuglearter hekker på øya. Et gårdsbruk på øya ble fraflyttet i 2003. Området er regulert som landbruks-, natur- og friluftsområde med vekt på naturområde i kommuneplanen.

Grunneiere ønsker tillatelse til ferdsel i verneområdet også i hekkesesongen.

Frei kommune (i ettertid slått sammen med Kristiansund kommune) er imot verneforslaget som de mener vil legge betydelig begrensning for næringsaktivitet og næringsutvikling i hele området.

Kristiansund kommune ber om at Fugløya tas ut av verneplanen og foreslår at landområdet beholder sin status som landbruks-, natur- og friluftsområde og sjøområdene sin status som trafikkområde i sjø.

Bolga Velforening er positive til verneforslaget og mener at det i framtiden ikke må tillates industri på Husøya utenfor verneområdet som kan komme i konflikt med verneinteressene i området. De mener bruken av øya som har vært fram til nå ikke har påvirket fuglene negativt, heller positivt, blant annet ved uttak av mink. De ber om at utfylte masser fra industri må fjernes fra verneområdet.

Mekvik Eiendom AS mener forslaget er i konflikt med det regulerte industriområdet på Husøya og vil virke negativt for næringsutvikling og verdiskaping her. De mener et naturreservat midt i havnebassenget mellom Averøy, Frei og Kristiansund vil få store konsekvenser for utviklingen framover.

Kolo Veidekke mener det er uheldig for industriutviklingen på Husøya å etablere et verneområde som grenser til industriområdet. De viser til at utfylling i sjø mot Fugløya ligger i grensen til naturreservatet slik det er avmerket på kartet og at de er svært avhengige av båttransport ut og inn fra sitt anlegg.

Vigor AS mener vernet vil virke negativt for næringsutvikling og verdiskaping på Husøya industriområde. Bedriften vurderer utvidelse av sitt kaianlegg og vil ikke akseptere regulering av båttrafikk.

Nordmøre og Romsdal friluftsråd ønsker deling av øya mellom vestre/nordre del som naturreservat og indre og østre del som landskapsvernområde.

Fylket påpeker at Fugløya er en av de viktigste hekkelokalitetene for sjøfugl på Nordmøre. Fylket ser ingen stor motsetning mellom planstatus og verneplanforslaget, verken på land eller sjø. Nyttetraffikken i sjø vil kunne fortsette som før selv om Fugløya blir vernet, og utfyllingen i sjø ligger utenfor verneområdet. Stell og vedlikehold av gårdsbruket på øya vil kunne skje som før. Fylket foreslår fri ferdsel for rettighetshavere og allmennhet også i hekkesesongen på østenden av Fugløya. Fylket tilrår med dette opprettelse av Fugløya naturreservat med foreslåtte grenser og forskrift.

DN slutter seg til fylkets tilråding.

MD har etter at verneplanforslaget ble mottatt fra DN fått flere henvendelser med ønske om uttak av hele eller deler av området Fugløya fra verneplanforslaget av hensyn til ønske om utbygging til havne- og industriformål. Kristiansund kommune uttrykte senest slikt ønske i møte med MD februar 2010. MD har også mottatt en rekke henvendelser til støtte for vern av lokaliteten fra ulike lokale foreninger og parter. Telling av hekkende sjøfugl senest i regi av NOF avdeling Møre og Romsdal i 2009 viser fortsatt omfattende hekking av flere viktige sjøfuglarter. Området er regionalt viktig hekkelokalitet for sjøfugl og bør

etter MDs vurdering ikke tas ut av verneplanen. Grensene for området må justeres mot en utfylling som er foretatt etter foreslått vern og berører randsonen av opprinnelig foreslått verneområde.

MD foreslår noen tilpasninger i verneforskriftene jf. kap. 7.5. Det legges til at Forsvarets nødvendige lavtflygning tillates. Beite, vedlikehold av gjerde og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette, tillates. Unødig forstyrning av dyrelivet er forbudt og hunder skal holdes i bånd, plukking av planter og tang til privat forbruk tillates, og det kan gis dispensasjon for rydding av vegetasjon på land. Gjengroing er aktuell trussel for verneområdet. Det skal utarbeides forvaltningsplan for området med retningslinjer for forvaltning og aktuelle skjøtselstiltak.

MD slutter seg for øvrig til DN's tilråding og anbefaler opprettelse av Fugløya naturreservat i henhold til vedlagte forskrift og kart.

11.34 Bøfjordholmane naturreservat i Surnadal kommune

Det foreslåtte verneområdet utgjør 0,334 km² hvorav omlag 0,309 km² sjøareal. Lokaliteten er uberørt og består av noen holmer hvor de største er skogkledde, med noe gress og urtevegetasjon. Det er stor biologisk produksjon i gruntvannsområdene ved holmene og inn mot sundet mellom Bøfjorden og Åsskardfjorden. Området er en viktig hekkelokalitet spesielt for fiskemåke og terner. Landområdet er avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde i kommuneplanen. Sjøområdet er regulert til natur-, fiske-, friluftslivs- og ferdselsområde i kystsoneplanen.

Surnadal kommune ser slikt vern som viktig for bevaring av biologisk mangfold i kommunen og mener de negative konsekvenser som følge av et slikt vern er små.

Fylket tilrår opprettelse av Bøfjordholmane naturreservat med foreslåtte grenser og forskrift.

DN slutter seg til fylkets tilråding.

MD viser til at området er truet av gjengroing. Det skal utarbeides forvaltningsplan for området med retningslinjer for forvaltning og aktuelle skjøtselstiltak. MD foreslår også noen øvrige tilpasninger i verneforskriftene jf. kap. 7.5. Det legges til at Forsvarets nødvendige lavtflygning tillates. Beite, vedlikehold av gjerde og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette, tillates. Unødig forstyrning av dyrelivet er forbudt og hunder skal holdes i bånd, plukking av planter og tang til privat forbruk tillates, og det kan gis dispensasjon for rydding av vegetasjon på land. MD slutter seg for øvrig til DN's tilråding og anbefaler opprettelse av Bøfjordholmane naturreservat i henhold til vedlagte forskrift og kart.

11.35 Eidsholmen naturreservat i Aure kommune

Det foreslåtte verneområdet utgjør 0,084 km² hvorav omlag 0,062 km² sjøareal. Området omfatter en tilnærmet urørt holme med omliggende sjøområde. Området er en viktig hekkelokalitet for sjøfugl som blant annet fiskemåke, andre måkearter og terne. Landområdet er avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde i kommuneplanen. Sjøområdet er regulert til natur-, fiske-, friluftslivs- og ferdselsområde i kystsoneplanen.

Aure kommune ber om at Eidsholmen tas ut av verneplanen, og at fylket vurderer andre områder i kommunen i stedet.

Fylket viser til at bestanden av sjøfugl på Eidsholmen er unik og at det ikke er mulig å finne tilsvarende hekkelokaliteter verken i Aure kommune eller i regionen. Fylket mener at det er gjort tilpasninger for allmennheten, rettighetshaver, fiskere og andre parter slik at ingen er skadelidende av vernet. Fylket tilrår Eidsholmen naturreservat med foreslåtte grenser og forskrift.

DN viser til drøftinger med kommunen og at fylket i sin tilrådning har justert grensen for verneområdet slik at flytebryggen som lå innenfor i oppstartsmeldingen nå holdes utenfor. DN slutter seg til fylkets tilrådning.

MD viser til at området er truet av gjengroing. Det skal utarbeides forvaltningsplan for området med retningslinjer for forvaltning og aktuelle skjøtselstiltak. MD foreslår også noen øvrige tilpasninger i verneforskriftene jf. kap. 7.5. Det legges til at Forsvarets nødvendige lavtflygning tillates. Beite og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette, tillates. Unødig forstyrning av dyrelivet er forbudt og hunder skal holdes i bånd, plukking av planter og tang til privat forbruk tillates, og det kan gis dispensasjon for rydding av vegetasjon på land.

MD slutter seg for øvrig til DN's tilrådning og anbefaler opprettelse av Eidsholmen naturreservat i henhold til vedlagte forskrift og kart.

11.36 Skalmen naturreservat i Smøla kommune

Det foreslåtte verneområdet utgjør 0,232 km² hvorav omlag 0,182 km² sjøareal. Området består av en høy 300m lang bergholme med omliggende sjøområde. Området er svært eksponert for vær og vind, og holmen er bar bortsett fra noe gress langs toppen. Området er først og fremst viktig hekkelokalitet for rødnebbterne. Også svartbak hekker her. Lokaliteten omfatter holmen Skalmen med Skalmen fyrstasjon. Landområdet er avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde med forbud mot spredt bosetning, nærings- og fritidsbygging i kommuneplanen.

Smøla kommune er imot verneforslaget og mener det vil gjøre det vanskelig å ta vare på Skalmen fyrstasjon som et viktig kulturminne. De viser også til kommunens vedtak i forbindelse med verneplan Smøla.

Kystverket mener det bør være mulighet for etterbruk av fyr som ikke er i drift lenger.

Fylket ønsker ikke å hindre etterbruk av fyr og foreslår et punkt under forskriftens § 4 som tillater bruk av fyret etter en driftsavtale mellom forvaltningsmyndigheten og Kystverket. Fylket tilrår at taretråling tillates utenom hekkesesongen. Fylket tilrår med dette opprettelse av Skalmen naturreservat med foreslåtte grenser og forskrift.

DN slutter seg til fylkets tilrådning. DN mener det vil det være mulig å ivareta Skalmen som et viktig kulturminne både gjennom driftsavtale mellom forvaltningsstyresmaktene og Kystverket og gjennom fri ferdsel i tiden utenom ferdselsforbudet. DN anbefaler videre at fuglelivsfredingen av Skalmen fyr oppheves da vernet som naturreservat ivaretar vernebehovet for fugl jf. kap. 8.

MD viser til at verneplan for Smøla ble vedtatt i januar 2009. Smøla kommune fikk her gjennomslag for uttak av blant annet foreslåtte Brattvær naturreservat av hensyn til havbruksinteressene. Området Skalmen utgjør om lag 1% av dette arealet, og erstatter eksisterende vern (fuglelivsfredning av Skalmen fyr, jf. kap. 8). Miljøverndepartementet kan således ikke se at behandlingen av verneplan for Smøla taler imot vern av området Skalmen som hekkelokalitet for sjøfugl.

MD foreslår noen tilpasninger i verneforskriftene jf. kap. 7.5. Det legges til at Forsvarets nødvendige lavtflygning tillates. Beite, vedlikehold av gjerde og nødvendig ferdsel i forbindelse med dette, tillates. Unødig forstyrning av dyrelivet er forbudt og hunder skal holdes i bånd, plukking av planter og tang til privat forbruk tillates, og det kan gis dispensasjon for rydding av vegetasjon på land. Det kan også gis dispensasjon for nødvendig luftfart i forbindelse med Kystverkets drift, vedlikehold og eventuelle nyoppføringer av anlegg jf. kap. 10.6.6. Bruk av Skalmen fyr og ferdsel i forbindelse med dette, tillates etter egen driftsavtale mellom forvaltningsmyndigheten og eier av fyret.

MD slutter seg for øvrig til DNs tilråding og anbefaler opprettelse av Skalmen naturreservat i henhold til vedlagte forskrift og kart.

Miljøverndepartementet

tilråd

I

Forskrifter om verneplan for hekkende sjøfugl i Møre og Romsdal fastsettes i samsvar med vedlagte forslag (vedlegg 1-36).

II

Forskrift om endring av forskrift om vern av Flø fuglefredingsområde med tilgrensande dyrelivsfredning fastsettes i samsvar med vedlagte forslag (vedlegg 37).

III

Forskrift om endring av forskrift om fredning av enkelte fuglearter på fyrstasjonar fastsettes i samsvar med vedlagte forslag (vedlegg 38).